Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 229 (14340) | 1976 оной сентябриин 29, среда | Сэн 2 мүнгэн.

ПРОФСОЮЗАЙ организацинуудай ТООСООН БА ҺУНГАЛТА

ВЦСПС-эй XI пленум болобо. СССР-эй профсоюзуудай ээлжээтэ XVI съезд ерэхэ жэлэй март һарада зарлаха тухай тогтоол тэрэ пленум дээрэ баталан абтаһан байна. Коммунизм байгуулгын асари ехэ программа тодорхойлһон КПСС-эй түүхэтэ XXV съездын болоһонһоо хойшо жэл үнгэрөөд байхада, ороной профсоюзуудай ээдын ехэ хуралдаан зарлагдахаар соносхогдобо.

Өөрынгөө зэргэдэ үргэн олонниты жагсааһан ажалшадай энэ ехэ нэгэдэлэй ажабайдалда тон шухала удхатай иимэ ябуулга үнгэргэгдэхэнь гээшэ. Тус съездын болохын урда тээ профсоюзуудай бүхы шатын органуудай тоосоон ба һунгалта үнгэргэгдэхэ зэргэтэй. Гэхэ зуура тоосоото һунгалтын суглаанууд предприяти, эмхи зургаан болон албан газарнуудта мүнөө болоһо эхилэнхэй.

Профсоюзуудай организацинуудта болоһо эхилһэн тоосоото һунгалтын энэ кампани хадаа тусгаар удха шанартай. Ерэхэ жэлдэ бүхы совет арад, дэлхэйн бүхы түрүү хүн түрэлтэн Агууехэ Октябриин социалис революциин 60 жэлэй ойе һайндэрлэхэнь. Манай орондо профсоюзуудай байгуулагдаһаар 70 жэлэй ой мүн лэ ерэхэ жэлдэ гүйсэхэеэ байна. Эдэ гайхамшаг һайндэрнүүдые ехэ амжалтаар угтахын түлөө профсоюзай бүхы организацинууд тэмсэжэ байна.

Профсоюз хадаа ажалшадай ниитын эгээл томо һайн дуранай нэгэдэл мүн болоно. Ганса манай республика дотор 323 мянган гэшүүдһээ бүридэһэн профсоюзай 2555 эхин эмхи, 5,3 мянга гаран бүлэг хүдэлжэ байдаг. Арадай ажахын, соёл культурын хүгжэлтэдэ, хүнүүдые коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэдэ, хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хамгаалга болон элүүр энхые сахилгада хабаатай олоншье асуудал профсоюзай хабаадалгагүйгөөр шиндхэгдэнэгүй. Иихэлээрээ профсоюзай организаци бүхэнэй али шэргын үндэр үүргэ дүүргэдэг, хамаг хэрэгэй түлөө ямар ехэ харюусалгатай байдагынь элеэр харагдана.

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб болон социалис уялгануудые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө, Агууехэ Октябриин социалис революциин 60 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө мүрысөөн үргэн дэлисэтэйгээр дэлгэрнэ, шэнэ үүсхэлнүүд, шэнэ хүдэлөөнүүд мүндэлнэ. Үргэн ниитээр дэмжэгдэнэ. Энэ ушар хадаа профсоюзай диилэнхи олон организацинуудай социалис мүрысөө эмхидхэхэ, хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ улам дүршэл шадабаритай болоһо байһые, түрүү дүршэл согсолхо, дэлгэрүүлхэ хүдэлмэридэ анхарал ехээр хандуулдаг байһые гэршэлнэ.

«Эрхим шанарай табан жэлдэ—бата найдабаритай ажал», «Хүн бүхэнэй хүдэлмэриин эрхим шанарһаа—коллектив бүхэнэй ашаг үрэ ехэтэй ажал хүрэтэр», «Хамтынгаа гэзгэдэжэ ябаһан нэгэшье хүн байха ёһогүй» гэһэн уряа доро мүндэлһэн хүдэлөөнүүд мүнөө улам үргэжэ байна. Энэ хадаа шэнэ табан жэлэй тусгаар шэнэ шанарынь гол зорилгыень тодорхойлһон тэмсэл болоно. КПСС-эй XXV съездын хараалһан зорилготой зохилдуулан, профсоюзай комитедүүд, эхин организацинууд эмхилгэө ажал ябуулгые эрхилнэ, хүдэлмэрээ улам эдэбхижүүлхын тула али олон хэмжээнүүдые абана, бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлнэ.

Гэхэтэй хамта туйлаһан хэрэгээрээ, амжаһан амжалтаараа профсоюзай организацинууд сэдьхэлээ амаруулха ёһогүй. Социалис мүрысөө эмхидхэхэ, үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, хүдэлмэриин шанар һайжаруулха хэрэгтэ дутагдалнууд үшөөл ушардаг байһаар. Ажалай журам бэхижүүлхэ, хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэл дээшэлүүлхэ, хүн бүхэниие ажалдаа коммунис ёһоор хандадаг болгохо хүмүүжүүлхэ асуудалнууд профсоюзуудай комитедэй, эхин организацинуудай хам оролсохо, тусгаар оролдолго гаргаха хэрэгынь мүн. Тиимэһээ тоосоото һунгалтын кампани хадаа бүхы шатануудай хүдэлмэриин арга дүршэл, онол шадабариие улам нарижуулха зам заадаг үгтэхэ байһаниинь дамжаггүй.

Промышленностиин ба хүдөө ажахын ажалшадай абаһан дээшэлүүлэгдэмэл социалис уялгануудай дүүргэлтэ хангаха али бүхы арга боломжо байгуулха, коллектив соондо ажаллахада таатай зохид эрхэ байдал тогтоохо, хүн бүхэнэй һуудал байдал, элүүр энхэ тушаа һаналаа табиха гээшэ түбхын түрүүндэ профсоюзай организацинуудай үдэр бүри дүүргэжэ байха зайлашагүй уялгань мүн гэжэ мэдэнэбди. Ушар иимэһээ тоосоото һунгалтын суглаан дээрэ эдэ асуудалнууд гүнзэгыгөөр шэнжэлэгдэжэ, саашанхи зорилго тодорхойлогдохо зэргэтэй.

Тиимэ байха ёһотойшье. Профсоюзай совет, комитет болон эхин организацинуудай шиидхэхэ нэгэ шухала зорилгонь хадаа партиин хараалһан социальна хүгжэлтын үргэн ехэ программые бэелүүлхэ, хүн зоной һуудал байдал һайжаруулха, ажал тухай хуулинуудые сахиха асуудалнууд болоно бшуу. Сэхыень хэлэхэдэ, эдэ асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэ дутуу дунда зүйлнүүд зарим коллективтэ ушархаяа һанадаг гээшэ. Энэ ушар профсоюзай организациин хангалтатай бэшэ хүдэлмэриин үрэ мүн гэжэ тооломоор.

Профсоюзууд хадаа коммунизмын һургуули мүн гэһэн заабариие мартажа яашье болохогүй. Үйлэдбэри хүтэлбэрилгэдэ ажалшадые улам олоор хабаадуулдаг али бүхы арга дүршэлөө нарижуулан һайжаруулха уялгатайбди. ФЗМК-нуудай ниитын комиссинуудай, үйлэдбэриин саг үргэлжын зүблөөнэй, хүдэлмэришэдэй суглаанай үүргэ дээшэлүүлхэ, ажал ябуулгыень эдэбхижүүлхэ асуудал тоосоото һунгалтын суглаанай үедэ үргэнөөр зүбшэгдэхэ байһаниинь элитэ.

СССР-эй профсоюзуудай XVI съезд угтажа байнабди. Энэ үедэ профсоюзай бүхы организацинууд өөрынгөө хүдэлдэг эмхидхэлэй, хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие улам һайжаруулха, КПСС-эй XXV съездын зааһан эрилтые улам эдэбхижүүлхэ уялгатай байһаниинь дамжаггүй. Профсоюзуудта болоһо эхилһэн тоосоото һунгалтын кампаниие эмхитэйгээр үндэр хэмжээндэ, шүүмжэлэлэй ба өөрөө шүүмжэлэлгын орш он байдалда үнгэргэхын тула профсоюзай комитедүүд, эхин организацинууд али бүхы хэмжээ абаха ёһотой. Хэнэйшье мэдэһээр, олониитые нэгэдүүлһэн профсоюзай организациин ажал ябуулга партиин тодорхой хүтэлбэриһөө эшэ үндэһэтэй гэжэ бодото байдал гэршэлнэ.

ХЭЛЭҺЭНДЭЭ ХҮРЭЖЭ БАЙНАБДИ

Үүсхэл гаргаһан ажахыда

Өөһэдынгөө арга боломжые хаража үзөөд, түрүүн социалис уялга абахадаа, манай колхозойхид бүхы таряагаа хүдэлмэриин 18 үдэр соо хуряажа дүүргэхэ зорилго урдаа табиһан байгаа.

Гэбэшье сентябрь соо ходо хура бороо орожо, таряа хуряаха хүдэлмэридэ ехэхэн бэрхэшээл ушаруулаа. Түрүүшынгээ түсэбтэ зарим тэды хубилалта оруулха баатай болообди. Хэрбээ түрүүн бүхы ургасынгаа 70 үлүүтэй процентые амяарлан хадаха гэжэ хараалһан һаа, мүнөө 60 гаран процентые амяарлан хадаад, бэшыень комбайнаар сэхэ хуряажа байнабди.

Энэ жэлэй орёо бэрхэтэй уларилтай эрхэ байдалда манай комбайнернууд бүхы мэргэжэл шадабаряа гарган, хамаг хүсэл эрмэлзэлээ зорюулжа хүдэлһэнэй ашаар лэ таряагаа яһала түргэнөөр, һайн шанартайгаар хуряажа байна гэжэ хэлэхэ үндэһэн гүйсэд бии.

Байгша ондо колхоздо бүхыдөө 4800 гектарта ороохото тараан, тэрэ тоодо 3 мянга үлүүтэй гектар шэниисэ хуряагдаха ёһотой байгаа. Мүнөө сентябриин 27-ной мэдээгээр эгээл 3100 гектар тараан амяарлан хадагдаад, тэрээнһээ 2200 шахуу гектарынь хуряагдажа абтаа.

Нэгэ үгөөр хэлэбэл, ойрын 6—7 үдэр соо бүхы таряамнай хуряагдажа дүүрэхэнь.

Мүнөө ажахын тоог дээрэ 60 үлүүтэй мянган центнер ороохон буугаад байна гэхэ гү, али хуряагдаһан таряалангай га бүхэнһөө дунда зэргээр 15 центнер тараан абтана. Үшөөшье һайн ургасатай хуряагдаадүй полинууд бии.

Энэ жэлдэ таряагаа түргэнөөр хуряахынгаа хажуугаар, нэн түрүүн тэрэнээ нэгэшье гээлтэгүйгөөр, орооһыень һайнаар абаха хэрэгтэ гол анхарал хандуулаабди. Үе-үе болоод лэ хура бороогой орожо байһан энэ жэлэй эрхэ байдалда комбайнернууд агрегадайнгаа гол түхеэрэлгэнүүдые члангяа наринаар тааруулан табиха, жэшээнь, молотилкын барабанай эрьелдэсые үдэр соо хэдэн дахин хубилгаха баатай болоо юм. Поли бүхэнэй тараан хуу адли эдеэшэнхэй байнагүй. Мүн үглөөгүүр тээшэ баал үшөө шиигтэйхэн байна ха юм. Тиимэһээ тарая гээхэгүйн тула комбайнай гол оньһон түхеэрэлгэнүүдые ехэл наринаар тааруулха хэрэгтэй болоо бшуу.

Эндэ манай бэрхэ комбайнернууд Георгий Ястребов, Семен Ткачев гэгшэд өөһэдынгөө шадабариие одоол харуулжа шадаа даа. Тэдэнэр гансашье өөһэдөө һайнаар хүдэлнэ бэшэ, мүн эрлуу комбайнернуудые да хуулжа, таряа гээлтэгүйгөөр хуряаха онол аргануудта һургана, дүй дүршэлөө дамжуулна. Георгий Ястребов даб дээрэ 4500 центнер таряа сохёод, социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Семен Ткачев сохиһон таряанайнгаа тоое 4000 центнертэ дүтэлүүлэнхэй. Эдэнэр тус тустаа 7 мянган центнер ороохо сохихо уялгаяа заатагүй дүүргэхэ ёһотой.

Таряа баал болгоходоо комбайнернууд Павел Афанасьев, Виктор Ястребов гэгшэд 38—40 гектарай орондо ходо 50—60 гектар сабшажа, даабаряа холо үлүүлэн дүүргэнэ.

Ургасаяа хадаха, хуряахатаяа адли тоог дээрэ бууһан таряае түргэнөөр сэбэрлэжэ, гүрэнэй бэлэдхэлэй пунктда эльгээхэ, үрэһэ хүрэнгэдэ хааха хүдэлмэриие түрүүшын үдэрһөө эршэмтэйгээр ябуулаабди.

Энэ жэлдэ гол түлэб шииг нойто ехэтэй, ногообтор зандаа ороопоной ехэ бууҗа байһан дээрэһээнь тэрэниие саг соонь хатаажа, сэбэрлэжэ абаха гээшэ тон шухала. Тиимэһээ 10 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай, дээрээ хушалтатай тоог дээрэхи хүдэлмэри үдэр, һүнишье, минута, час соошье зогсоогдоногүй. Хура бороогойдошье ороохон сэбэрлэгдээд, хатаагдаад лэ бэлэдхэлэй пунктда ябуулагдажа гү, али үрэһэнэй складта оруулагдажа байдаг. Тоог дээрэхи хүдэлмэриие механигууд нүхэд Павлов, Тимофеев гэгшэд һайнаар эмхидхэн хүтэлбэрилнэ. 18 мянган центнер ороохон гүрэндэ худалдагдаа. Энэмнай эрхим шанартай, һайнаар сэбэрлэгдэһэн ороохон. Юуб гэхэдэ, бидэ социалис уялга абахадаа, гүрэндэ худалдагдаха бүхы 20 мянган центнер ороопонойнгоо ехэнхиие эрхим шанартай үрэһэнэй таряа үгэхэбди гэжэ бэшэһэн байнабди. Гадна мүнөө ерэхэ жэлэй тарилгада хэрэгтэй өөһэдын 8 мянган центнер үрэһэндэ шэлэмэл таряа хаагаабди. Нэгэ үгөөр хэлэбэл, хэлэһэн үгэсэ дүүргэжэ, абаһан уялгаяа бэелүүлжэ байнабди.

Мүнөө колхоздо таряалангай һолоомо суглуулха, намарай паар хахалха хүдэлмэри түлэг дундаа. Даб дээрэ 900 гектарта намарай паар хахалагдаа.

В. ИВАНОВ.
Бэшүүрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

ТАРЯА ТУШААХА ТҮСЭБӨӨ ҮЛҮҮЛБЭ

Бэшүүрэй аймагай «Победа» колхоз республика соогоо түрүүлэн, гүрэндэ ороохо тушааха түсэбөө дүүргэбэ. Жэл бүри тогтууритай баян ургаса ургуулдаг «Победа» колхозой таряашад энэшье жэлдэ эрхим амжалта туйлаа. Мүнөө бэлэдхэлэй пунктда 14500 центнер һайн шанартай ороохон оруулагдаад байна. Энэнь түсэбһөө 2500 центнерээр үлүү болоно. Колхозой ажалшад байгша ондо гүрэндөө 15 мянган центнер таряа худалдаха гэһэн дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаа юм. Тэрэнээ үглөө мүнөө дүүргэхэнь.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Победа» колхозой ахамад агроном В. М. Арсентьев ажалдаа эрхим амжалта туйлаһан комбайнернуудай дунда.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

Бүхы арга боломжоёо хэрэглэн...

Мүнөө жэлэй сагай уларил ехэ таарамжагүй, орёо байһан дээрэһээ таряа хуряалгамнай оройтожо байна. Хуряалгаяа эхилхэһээмнай хойшо наратай сэлмэг үдэрнүүд тон үсөөн байгаа гэхэдэ болохо. Бага багааршье һаа ходол бороо ороо. Мүнөөшье тогтоогүй байна. Тиимэһээ иимэ бэрхэтэй байдалай тохёолдоод байхада, таряагаа гээлтэгүйгөөр, эрхим шанартайгаар хуряажа абахын тула бүхы арга боломжоёо, хүсэл шадабаряа гарган хүдэлхэ гээшэ манай түрүүшын уялга болоно. Нэн түрүүн бүхы техникээ һаадгүйгөөр, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэжэ, хожомдоһон сагаа хүсэлдүүлхэ, ургасаяа түргэнөөр лэ хуряажа абаха байнабди.

Эдэ бүгэдые һайн ойлгожо, манай колхозой механизаторнууд бүхы арга боломжоёо хэрэглэн, үдэр, һүниие илгангүй хүдэлнэ. Колхоз дотор бүхыдөө 5.441 гектар таряалангай ургаса сабшагдаад, 44.713 центнер ороохон сохигдоо. Байгша ондо гүрэндөө 27 мянган центнер һайн шанартай ороохо тушааха түсэбтэйбди. Мүнөө тэдэнэйнгээ 10 мянгыень тушаагаад байнабди.

Колхозой түрүү комбайнер Федор Федосеевич Соколов 3.400 центнер ороохо сохижо, механизаторнуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Мүн баһа бэшэшье комбайнернууд оролдосотой һайнаар хүдэлжэ, үдэрэйнгөө даабари үлүүлэн дүүргэнэ.

Таряа хуряалгын хажуугаар, ерэхэ жэлэй ургасын үндэһэ һуури болохо намарай паар хахалалгада онсо анхарал хандуулнабди. Хуряагдаһан поли дээрэ хэдэн үдэрэй туршада малаа бэлшээгээд, һүүлдэнь хахалалгаяа эхилнэбди. Һүүлэй мэдээгээр 1.800 гектар газар хахалагдаа. Үшөө мянга гаран гектар хахалагдаха байна. Тиимэһээ энэ хүдэлмэреэ улам үргэдхэхэ ёһотойбди.

Мүнөө час бүхэн үнэтэй. Ушарынь юуб гэхэдэ, агротехническэ тааруу болзорто, һайн шанартайгаар намарай паар хахалха гээшэ түсэбтэ арбадахи табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ үндэр баян ургасын үндэһэ һуури ха юм.

И. КРАВЦОВ,
«Искра» колхозой парткомой секретарь.
Мухар-Шэбэр.

ЭМХИТЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ

Намарай түрүүшын һара үнгэржэ, ургаса хуряалгын хаһа дүүрэхэ тээшээ ойртожо байна. Тиибэшье таряа хуряалга, хартаабха малталга түлэг дундаа ябаһаар.

Эдэ үдэрнүүдтэ Ехэ-Нугын совхозой полинууд дээрэ халуун ажалай охин намханагүй. Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй ургаса гээлтэ хороолтодо оруулангүйгөөр, түргэнөөр хуряажа абахын тула тус совхозой хүдэлмэришэд эршэ зоригтойгоор ажаллана.

Энэ совхоздо социалис мүрысөөн һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Комбайнернуудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөнэй дүнгөөр, гурбадахи бригадын комбайнернууд Михей Герасимов, Василий Покацкий гэгшэд түрүүлжэ ябана. Тэдэнэр үдэрэйнгөө даабари үлүүлэн дүүргэжэ, ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

Мүн баһа совхозой тоог дээрэшье хүлгөөтэй. Үдэр һүнигүй хүндэ мотоорнуудай хүүеэн, автомашинын хүнхинөөн таһарнагүй. Эндэ Улаан-Үдэ хотоһоо ерэһэн студентнэр, совхозой ажалшад болон Хоронхойн ГПТУ-гай һурагшад оролдосотой һайнаар хүдэлнэд.

— Залуушуулнай эмхи журамтай, ажаллахадаа бэрхэнүүд. Ехэнхиниинь халаан соогоо хоёр нормо дүүргэнэ,— гээд үннэн хүдэлмэришэн Ханда Самбуева урмашан хөөрэнэ.

Кузоваараа дүүрэтэр алтан шаргал таряа тээһэн машинанууд эхи захагүй һубарилдан гүйлгэлдэнэд. Тэдэнэй дундаһаа дүршэнхэй жолоошон Александр Цыренжапов эрхим ажалаараа онсо илгарна. Мүн баһа тус совхоздо тупалхаяа ерэһэн городской хоёрдохи автотранспортна предприятиин жолоошод Виктор Лаврентьев, Александр Нечаев, Анатолий Валутов болон бусад бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа, үдэрэйнгөө даабари үлүүлэн дүүргэнэ.

А. СУРМАЧ.

«ХЭЖЭНГЫН ГОЛОЙ» ШАН БАРЮУЛАГДАНА

Таряа хуряалгын эхилхын урда тээ «Хэжэнгын гол» газетын редакци аймагай түрүү комбайнерта барюулагдаха шан бии болгоһон юм. Таряа хуряалгын табан хоног, бүхэнэй дүнгөөр аймаг соо түрүүлһэн комбайнерта энэ шан барюулагдаха зэргэтэй байгаа.

Үшөө сентябрь һарын 10-да Хэжэнгын совхозой комбайнер Цыбик Санжимитыпов энэ шанда түрүүшынхиеэ хүртөө һэн. Энэ нүхэрнай ажалай 12 үдэрэй туршада 352 гектар газарай тарла унагааһан байгаа. Мүн тиихэдэ Чисаанын совхозой комбайнер Василий Хохряковой, «Первомайский» совхозой комбайнер Василий Гостевой эрхим ажал онсолон тэмдэглэгдэж һэн.

Сентябриин 15-да энэ шан «50 лет Октября» совхозой комбайнер Николай Кашаповта барюулагдаа. Нүхэр Кашапов 151 гектарай ургаса хуряажа, 1183 центнер таряа сохёо һэн.

Мүн һүүлдэнь Чисаанын совхозой механизатор, комбайнер Василий Андриевский «Хэжэнгын гол» газетын шанда хүртөө бэлэй. Василий Фёдорович хадаа сентябрь һарын гурбадахи табан хоногой туршада 1207 центнер таряа сохижо, аймаг соогоо түрүүлээ һэн.

Һаяхан Худанай совхозой поли дээрэ баяртай ушар болобо. Һургуулиин һурагшад — эдир пионернүүдэй барабан горнын ханхинаан доро «Хэжэнгын голой» шан—кубок комбайнер Алексей Кондратьевта барюулагдаба. Энэ комбайнер хадаа табан хоногой туршада 103 гектар газарай таряа сохижо, аймаг соогоо түрүүлээ һэн.

Г. ДАШАБЫЛОВ.

ДҮҮРГЭХЭ ДҮТЭЛӨӨ

Хилээмэнэй удаадахи хоол гэжэ тоологдодог хартаабхын ургаса Баргажанай совхоздо түлэг дундаа хуряагдажа байна.

Энэ хүдэлмэридэ ККУ-2 түхэлэй хоёр комбайн хэрэглэгдэнэ. Эдэ комбайнуудые шэрэжэ ябаһан тракторнуудые А. И. Зверьков, С. Я. Чирков гэгшэд жолоодонод. Комбайнернуудаарнь В. П. Елшин, А. П. Зверьков ажалладаг.

Мүнөө жэлдэ хартаабхын ургаса эндэ яһала һайн. Гектар бүриһөө дунда зэргээр 120 центнер ургаса хуряагдана. Энэнь үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ хоёр дахин ехэ болоно. Иимэ һайн хартаабха ургуулхын тула тус ажахынхид нилээд ехэ хүдэлмэри ябуулаа. Нэн түрүүн 12 хүнһөө бүридэһэн хартаабхашадай тусхай звено байгуулагдаа һэн. Энэ звеное дүршэл ехэтэй огородшон Л. Н. Бобкова толгойлно. Байгша оной хабар тэдэнэр 73 гектарта хартаабха тариһан байна. Тэрэнэйнгээ 50 гектарай га бүридэнь 60 тонно наг шэбхэ зөөһэн юм. Үлөөшэ газарыень азот, фосфор, калийна дабһа гэхэ мэтэ үтэгжүүлгээр һайжаруулаа. Зурууд хоорондын элдүүрнлгэ болон уһалалга саг болзор соогоо хэгдээ.

Казахстанай партийно-эдэбхитэдэй суглаан дээрэ Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэнүүдээр зоригжоһон энэ совхозой хартаабхашад бүхы ургасаяа хаһа саг соонь, һайн шанартайгаар хуряажа абахые хүсэнэ. Комбайн бүхэниинь үдэрэй 1,5 гектарай хартаабха малтажа, үдэрэйнгөө даабари 120—130 процент дүүргэнэ. Үрэһэндэ хааха хартаабхынгаа ехэнхи хубиие гараар малтана. Энэ хүдэлмэридэнь Юрөөгэй болон Баргажанай-Адагай һургуулинуудай коллективүүд ехэ туһа хүргэнэ.

7500 центнер хартаабха малтажа абаха түсэбөө энэ совхоз үнинэй дүүргэнхэй. 3000 центнер хартаабха үрэһэндэ хаагдаба. Түсэбһөө гадуур хоёр зуун тонно хартаабха гүрэндэ худалдагдаха юм. Тэрэ тоодо 100 тонно БАМ-ай барилгашадта худалдагдаа.

Эдэ үдэрнүүдтэ Баргажанай совхозой хартаабхашад һүүлшынгээ гектарнуудай хартаабха малтажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: энэ совхозой хартаабхашад ургасаяа хуряана.

Н. ДАМБАЕВАЙ фототекст.
Баргажанай аймаг.

«СОЮЗ-22»: ТҮГЭС АМЖАЛТА

ШЭНЭ ТАСС ҺОНИН

БАЙКОНУР, сентябриин (ТАСС-ай тусхай корр. Железнов). «Союз-22» экипаж ниидэлгын эрхи заншалта медицинскэ шалгалта космодромой дэргэдэхи гостиницада Ленинск хотын норкнуудай нэгэн соо энэ һаруул байшан гостиница гэжэ нэрлэгдэдэг болохоор. Энэнь жолоо тон ниидэлгэдэ бэлдэжэ бэелүүлхын тула шухала медицинскэ шэнжэлгын аппаратурааар зэбсэглэгдэһэн, космонавтнуудые центрэй филиалай юм.

Космонавтнуудые бэлдэдэг түбэй начальнигай орлогшо, авиациин генерал-майор А. А. Леоновой мэдээсэһэнэй ёһоор, космодромой дэргэдэхи энэ медицинскэ лабораториин бүхы таһагууд хүдэлмэреэ дүүргэбэ. Замбуулинда неделиин турша соо аяншалһанай һүүлээр Валерий Быковскиин, Владимир Аксеновой бэень һайн байна гэжэ врачнар тобшолол хээ. Космонавтнуудтаи хэдэ хэдэн конференци хэжэ дүүргэһэн, инженернүүд - методистнууд энэ экипажай ниидэлгые үндэрөөр сэгнэбэ. Онгосын бүхы түхеэрэлгэнүүд, научна приборнууд жэншэдгүй хүдэлһэн байба. Экспедициин программа сүм дүүргэгдээ.

Космонавтнуудай асараһан научна материалнуудые эрдэмтэд шалган шэнжэлжэ захалаанхай. Шэнжэлхы ехэ хүдэлмэриин богонихон болзор соо хэгдэһые тэдэ материалнууд гэршэлнэ. Ниидэлгые научна талаарнь хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн, профессор Ю. К. Ходаревтой онгосын командир мүнөөдэр телефоноор хөөрэлдөө. Газар дээрэ асарагдаһан арбан хоёр фотокассетэ бүлтадаа һайн зандаа байгаа гэжэ эрдэмтэ мэдээсэбэ. Фотоаппаратурын бүтээгдэһэн, «Карл Цейс Иена» гэжэ арадай предприятиин мэргэжэлтэд замбуулинай шэнжэлгэнүүдые хэдэг институдай хүдэлмэрилэгшэдтэй хамта тэдэ фотоматериалнуудые шэнжэлгэдэ хабаадана. Замбуулинда ниидэжэ ябахадаа ехэ хүдэлмэри эрхим һайнаар бүтээһэнэйнь түлөө космонавтнуудта баясхалан дамжуулхые эдэнэр гуйба.

Космонавтнууд космодромһоо мүнөөдэр мордохонь. Эдэнэр Ленинскэ хото соогуур аяншалһан, академик С. П. Королевой памятнигай дэргэдэ сэсэгүүдые табиһан байна. Космодромой туршалгашад «Союз-22» онгосын экипажтай үдэшэндөө баярай уулзалга үнгэргөө. Замбуулинда шэнэ аяншалга хэһэн баатарнуудые Звездный хото вторнигой үдэ багта хүлеэнэ.

Даниин коммунистнуудай ехэ хуралдаан дүүрэбэ

КОПЕНГАГЕН, сентябриин 27 (ТАСС). Даниин коммунис партиин ээлжээтэ съезд хүдэлмэреэ дүүргэбэ.

... холбоото партинуудай гаран делегаци, тэрэ тоодо КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. У. Черненко түрүүтэй КПСС-эй делегаци съездэй хүдэлмэридэ хабаадаба.

Съезд партиингаа шэнэ программа баталан абаба. ... коммунис хүдэлөөнэй ... нягта холбоотой ... тэрээн дотор заагдана, энэ ушар Даниин коммунистнуудые хүсэтэй болгоно, империализмда эсэргүү, амгалан байдалай ба социализмын суртал бодолой илалтын түлөө хани холбоото партинуудтай хамта жагсагша эдэ тэмсэлшэдые улам зоригжуулна.

НАТО-һоо, «юрэнхы дэлгүүрһээ ороноо гаргахын түлөө, аюулгүй байдал ба харилсаа холбоо бэхижүүлхын. Хельсинкэдэ ойлголсон зүбшэһэнөө дүүргэлтэ болгохын түлөө тэмсэлые гадаадын политикын талаар түрүүшын ээлжээнэй зорилгомнай гэжэ КПД тоолоно. Даниин коммунистнууд бүхы гүрэнүүдтэй адли эрхэтэй байлгын үндэһөөр худалдаа наймаанай-экономическа холбоогоо үргэдхэхэ ба гүнзэгырүүлхын түлөө тэмсэнэ. Империализмын ба фашизмын хүсэнүүдтэ эсэргүүсэн тэмсэжэ байгаа оронуудай арадуудтай һаналаа нэгэдэн дэмжэнэ.

КПД-гэй съезд Политическэ манифест ба партиин ЦК-гай тоосоото элидхэл тушаа тогтоол баталан абаа, партиин Устанта зарим гэды заһабаринуудые оруулаа. Хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй нэгэдэлые бэхижүүлгэ — КПД-гэй политическэ тон шухала зорилго болоно гэжэ тоосоото элидхэл тушаа тогтоол доторнь тэмдэглэгдэнэ. Хархис этэгээдүүд ажалшадай нэгэдэлдэ һаад хэхын тула, коммунизмда харша, Совет засагта харша үзэл бодол хэрэглэнэ гэжэ тус документ дотор тусхайлан тэмдэглэгдэнэ.

КПД-гэй хүтэлбэрилхы органууд һунгагдаа. Партиин Түрүүлэгшээр К. Еспересен дахинаа һунгагдаба.

К. Еспересен съезд дээрэ түгэсхэлэй үгэ хэлэхэдээ, съездын хүдэлмэридэ делегадуудайнь хабаадаһан коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудтай аха дүүгэй ёһоор һаналаа нэгэдэлгын мэдэрэлтэй байһанаа элирхэйлэн мэдүүлбэ. Коммунизм байгуулгын хэрэгтэ КПСС-эй дүүргэдэг шиидхэхы үүргые, уласхоорондын шахардуу байдал һулаарулхын тула эрхилдэг ажал ябуулгыень онсолон тэмдэглээ. «Ленинэй суртал һургаал — бидэнэй суртал болоно» гэжэ КПД-гэй Түрүүлэгшэ хэлэбэ.

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэри дүүргэхын түлөө

БАРИЛГАДА ӨӨРЫН ИНДУСТРИАЛЬНА БААЗА

КПСС-эй XXV съездын баталан абаһан «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүд» дотор капитальна барилгада онсо анхарал хандуулагдана. Капитальна һомололгын ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, мүн гол фонднуудые хүгжөөһэнэй, барилгые зүбөөр түсэблэһэнэй, барилгын үйлэдбэриин проект зохёолгые ба эмхидхэлгые эрид һайжаруулһанай, болзорыень хорооһоной ба өөрын үнэ сэнгые хямдаруулһанай үндэһэ һуури дээрэ барилгын ашаг үрэ дээшэлүүлхэ тухай заагдаа.

Партиин хараалһан энэ эрилтэнүүдэй ёһоор республикымнай барилгашадай урда арбадахи табан жэлдэ ехэшье, орёошье зорилго табигдаһан байна. Капитальна һомололгын хэмжээн 35 процентээр дээшэлээд, 1730 миллион түхэригтэ (БАМ-ай барилгагүйгөөр) хүргэгдэхэ юм. Тэрэнэй 1300 миллион түхэригынь үйлэдбэриин барилгада зорюулагдана.

Барилгын ехэ түсэб дүүргэхын тула барилгын организацинуудые бэхижүүлхэ, техническэ хангалгыень һайжаруулха, материально-техническэ баазыень хүгжөөн бэхижүүлхэ хэрэгтэй. Материально-техническэ һайн бааза байгуулбал, барилга индустриальна аргаар эрхилэгдэхэ, барилгые түргэдхэхэ хабсаргамал түмэр-бетон зүйлнүүд үргэнөөр хэрэглэгдэхэ ушартай.

Энэ талаар республика доторнай юун хэгдэнэб?

Гүрэнэй колхоз хоорондын барилгын ба хабсаралгын организацинуудай тоо олошороо, гол фонднуудынь ургаа. Механизмаар хангалга 70 процент хүргэгдэһэн байна. Тингэжэ барилга-хабсаралгын бүхы хүдэлмэриин 85 процентнь подрядна аргаар хэгдэдэг болоо.

Үнгэрһэн табан жэлэй туршада барилгын индустри хүгжөөхын тула 40 миллион түхэригэй капитальна һомололго хэрэглэгдэһэн юм. Энэнь наймадахи табан жэлэйхиһээ хэды дахин ехэ болоно. Хабсаргамал түмэр-бетон зүйлнүүдые үйлэдбэрилдэг предприятинуудай хүсэ шадал 100 мянган кубометрээр нэмээ. «Бурводстрой» трестын, «Бурятмежколхозстрой» нэгэдэлэй түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдэй заводууд ашаглагдажа эхилээ. Барилгын индустриин бусад хэдэн объектнүүд баригдажа байна.

Томо панель-хана хэрэглэлгэ гэр байра барилгые индустриализацилха гол шэглэл болоно. Улаан-Үдын гэр барилгын комбинадай үргэдхэлгын түрүүшын ээлжээн томо панелеэр гэр бодхолгые хоёр дахин ехэдхэхэ арга олгоо. Комбинадые үргэдхэхэ, шэнэдхэн байгуулха хүдэлмэриин 1977 ондо дүүргэгдэхэдэ, томо панелеэр гэр барилга гурба дахин ехэ боложо, 150 мянган дүрбэлжэн метртэ хүргэгдэхэ юм.

Саашадаа баригдаха бүхы гэр байрануудай 50 процентнь томо панелиин гэрнүүд болохо байна. Ойрын жэлнүүдтэ Улаан-Үдэ городто шэнэ 135-дахи түхэлэй олон дабхар гэрнүүд баригдаха юм. Комбинадай коллектив мүнөө дээрээ шэнэ сериин табан дабхар гэрнүүдые бодхохо бэлэдхэл хэжэ байна. Улаан-Үдын Октябрьска районой 46-дахи кварталда бодхогдохо түрүүшын нимэ гэрэй һуури табигдажа эхилээ.

«Жилгражданстрой» трестын 7-дохи СМУ-гай коллектив шэнэ сериин гэрнүүдые барижа эхилхэтэй хамта комбинадые үргэдхэн байгуулха хүдэлмэри үргэлжэлүүлжэ байһаар. Энэ хүдэлмэри орёо бэрхэ байдалда хэгдэнэ. Пөрлидэй цехые хоёр дахин ехэ болгохо, бэлэн продукци хадагалха склад, хэбүүдэй цехэй хоёр пролет шэнээр бариха хэрэгтэй. Эдэ бүгэдэ ажал хүдэлжэ байгаа үйлэдбэриие багашье һаатуулангүй хэгдэхэ ёһотой юм.

Жэлэй найма һарын үрэ дүнгүүдые абажа харахада, энэ хэрэгтэ зорюулагдаһан мүнгэн зөөри һайнаар хэрэглэгдэжэ байна. Харин хоёр пролет бариха ажал унжагайруулагдаһаар.

Буряадай барилгын управлени барилгын индустриин үшөө хэдэн шухала объектнүүдые бодхожо байнхай. Үйлэдбэриин техническэ бүридүүлгын управлениин бааза, бетон холисын автомат аргаар хангагдаһан завод, модо хюрөөдэлгын ба перлитопластобетоной цехүүд, оньһожоруулгын управлениин бааза баригдажа, дүүргэгдэхэ дүтэлөө. Харин тэдэниие хүсэд һайнаар хүдэлгэхэ хэрэгтэ һаад ушаруулагдажа байнхай. Жэшээлхэдэ, бетон холисо бэлэдэдэг заводые ашаглалгада оруулхын тула избёосхо бэлэдхэхэ, цементын склад, компрессорно станци барижа дүүргэхэ, залан хүтэлбэрилгын түхеэрэлгэ тодхохо хэрэгтэй юм. Харин эдэ барилганууд нобшо удаанаар хэгдэнэ.

Буряадай барилгын управлениин хүтэлбэрилэгшэд иимэ байдалые мэдэжэ байгаад, барилгын дутагдал усадхаха хэмжээ абанагүй. Энэ жэлдэ заводой барилгада нэгэшье түхэригэй мүнгэн гаргашалагдаагүй байха юм. Тус управлени һүүлэй табан жэлдэ баригдажа эхилһэн барилгын индустриин объектые хүсэд һайнаар барижа дүүргээгүй.

Арбадахи ба арбан нэгэдэхи табан жэлнүүдтэ республика доторнай промышленна барилга хурдан түргэнөөр эрхилэгдэхэ ёһотой. БУС-ай хэдэг барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин хэмжээн 1980 ондо 100 миллион түхэригтэ хүргэгдэхөөр багсаагдана. Тиимэһээ барилгын индустри хүгжөөгдэхэ ёһотой. Мүнөө хүдэлжэ байгаа заводууд хэрэгтэй зэргын хабсаргамал түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилжэ шадахагүй байна. Энэ ушарһаа Улаан-Үдэдэ жэлдээ 100 мянган кубометр хабсаргамал түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилхэ шэнэ завод баригдаха юм. Завод 1978 ондо баригдажа эхилхэ ёһотой. Яруунын аймагтахи Озерно туулга-цинкын комбинат барихын тула 1977 онһоо барилгын индустриин томо бааза байгуулагдажа эхилхэ юм.

Хүдөөгэй барилгын үндэһэ һуури хүгжөөхэ асуудал тон шухала болонхой. Хүдөөдэ олон барилга хэхэтэй хамта проект зохёохо, хүдөө ажахын барилга эрхилхэ хэрэг үндэһөөрөө хубилжа байна. Модоор баригдадаг заахан фермэнүүдэй орондо эбэртэ бодо мал шахан таргалуулха, гахайн мяха, һү, шубуунай мяха абаха промышленна томо комплекснууд байгуулагдажа захалаа. Эдэ барилганууд технологическа процессэй хүсэд оньһожоруулагдаһан промышленна түхэлтэй предприятинууд болохо юм.

Мал ажалай барилгануудта шэнэ материал, хабсаргамал зүйлнүүд хэрэглэгдэнэ. Иимэ зүйлнүүд, хэрэгсэлнүүд «Бурятмежколхозстрой» нэгэдэлэй шэнэ заводто үйлэдбэрилэгдэдэг болоо.

Хүдөөгэй барилгые индустриализацилга барилгын материально-техническэ бааза хүгжөөлгын гол шэглэл гэжэ тоологдоно. КПСС-эй обкомой бюро «Бурятцелинстрой» трестын ба «Бурятмежколхозстрой» нэгэдэлэй бааза хүгжөөхэ комплексно түсэб һайшааһан байна. Энэ түсэбэй ёһоор хүдөөгэй барилгада хэрэглэгдэхэ хабсаргамал түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдэй хуби 1980 ондо 50—55 процентдэ хүргэгдэхэ юм. «Бурятцелинстрой» трестын гол бааза Улаан-Үдэдэ баригдажа байнхай. Каменскда баригдажа байгаа керамзитай цех энэ жэлдэ дүүргэгдэхэ ёһотой, мүн хабсаргамал түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдэй завод ойрын жэлнүүдтэ эндэ баригдажа эхилхэнь.

Капитальна барилгын урда табигдаһан ехэ зорилгонуудые шиидхэхын тула арбадахи табан жэлэй хугасаада хүгжэнги индустриальна бааза байгуулха шухала. Хэрбээ мүнөө дээрээ 200 мянган кубометр хабсаргамал түмэр-бетон зүйлнүүд үйлэдбэрилэгдэдэг байбал, 1980 ондо 400—450 мянган кубометр үйлэдбэрилэгдэхэ ёһотой. Хабсаргамал түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые ехээр үйлэдбэрилхэдэ элһэ шулуун мүн лэ ехээр хэрэгтэй болоно. «Бурятстройматериалы» нэгэдэл 1977—1979 онуудта бутаруулгын-сортировочно фабрика бариха.

Барилгада перлит үргэнөөр хэрэглэхээр хараалагдана. Перлитопластобетоноор хэгдэһэн ханын панельнүүд перлитбетон панельһээ һураггүй хүнгэн, хямда юм. Иимэ панельнүүдые үйлэдбэрилхэ туршалгын — промышленна лининүүдые хүдэлгэжэ үзэхэдэ, 5 мянган тонно цемент, 120 мянган хүнэй ажалай нэгэ үдэр алмагдаһан байна. Загарайн карьероуправлениин Мухар-Талын уурхайһаа жэлдээ 60 мянган кубометр перлит малтагдана. Тэрэнэй оройдоо 20 мянган кубометрынь барилгада хэрэглэгдэнэ.

Гэр барилгын комбинадай хүсэндөө хүсэд хүргэгдэхэдэ, «Бурятцелинстрой» трестын перлит халаан хүбхылгэхэ заводой баригдахада, «Бүржелезобетон» нэгэдэлэй үргэдхэгдэхэдэ, 100 мянган кубометр перлит хэрэглэгдэхэ юм. Тиимэһээ жэлдээ 150 мянган кубометр перлит малтахаар карьер үргэдхэгдэхэ болоо.

Модон зүйлнүүдые ехээр бүтээн гаргаха эрилтэ табигдана. Улаан-Үдын гэр барилгын комбинадта саашадаа мүнөө хэрэглэгдэдэгһээ гурба дахин ехэ модон зүйлнүүд хэрэгтэй болохо юм. Мүн хүдөөгэй барилгада иимэ зүйлнүүд улам олоор хэрэглэгдэхэ байна. Жэлдээ 100 мянган дүрбэлжэн метр щитовой паркет үйлэдбэрилдэг Ильинкын цех энэ жэлдэ ашаглалгада оруулагдахань. Барилгын хэрэглэмжые хүсэд хангахын тула жэл соо 300—320 мянган дүрбэлжэн метр модон зүйлнүүд үйлэдбэрилэгдэхэ ёһотой. Мүнөө 120 мянган дүрбэлжэн метр модон зүйлнүүд бүтээн гаргагдана. Буряадай барилгын управлени модо болбосоруулгын комбинат бариха, «Бурмежколхозстрой» нэгэдэл барилгын комбинадай модон зүйлнүүдэй цехые үргэдхэхэ юм.

Барилгын шэнэ материалнуудые ехээр үйлэдбэрилдэг болохотой хамта хирпиисэ галдан гаргаха асуудалда ехэ анхарал хандуулагдажа байха. Мүнөө дээрээ барилганууд хирпиисээр дуталдана гэжэ мэдээжэ. «Бурятстройматериалы» нэгэдэл, «Бурятцелинстрой» трест хирпиисэ галдан гаргалгые ехэдхэнэгүй. Загорско ханын материалнуудай заводой барилга унжагайруулагдажа байһаар.

Энэ завод байгша ондо ашаглалгада оруулагдаха, Улаан-Үдын хирпиисын заводой цех үргэдхэгдэхэ. Тингэжэ «Бурятстройматериалы» нэгэдэл жэл соо 120 миллион хирпиисэ галдадаг һаа, 170—175 миллион хирпиисэ галдан гаргажа, барилгашадай хэрэглэмжэ хангадаг болохо байна. Мүн барилгые хирпиисээр хангалга һайжаруулхын тула Гусиноозёрскдо хирпиисын шэнэ завод баригдахаар хараалагдаа.

Капитальна барилгада шиидхэгдээгүй олон асуудал бии. Эдэ асуудалнуудые шиидхэхын тула барилгашадай, барилгын материалнуудай предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй, проект зохёогшодой хамтын оролдолго хэрэгтэй юм. Тэдэнэй ёһотой анхарал оролдолго гаргаа һаа, капитальна барилгын техническэ зорилго—барилгые индустриальна аргаар эрхилхэ, шэнэ материал, хэрэгсэлнүүдые хэрэглэхэ асуудал шиидхэгдэхэ байна.

П. ИСЛАМОВ,
КПСС-эй обкомой барилгын таһагые даагшын орлогшо.

Бэшүүрэй аймагай «Победа» колхоз байгша ондо малай шэмэтэ тэжээл — ногооной гурил ехээр бэлэдхэһэн байна. Энэ ажахыда «АВМ-0,4» түхэлэй хоёр агрегат таһалгаряагүй хүдэлгэжэ, бүхэдөө 6000 центнер ногооной витаминтай гурил гаргаһан байна. Эдэ агрегадуудай нэгые хүтэлбэрилэгшэ Александр Евсеевич Шубинай даадаг коллектив 1600 центнер тэжээл татаһан байна. Мүнөө колхозой агрегадууд ногооной гурил бэлэдхэһэн зандаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. Е. Шубин.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ПРОПАГАНДИСТНАРАЙ ҺУРАЛСАЛ

1976—1977 онуудай партийна һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэл хаа хаанагүй ябажа байнхай. Партиин Улаан-Үдын горкомой түсэбөөр энэ үдэрнүүдтэ партийна һуралсалай дээдэ шатын теоретическэ семинарнуудай пропагандистнарай семинар боложо үнгэрбэ. Энэ семинарта городой промышленна предприятинуудай, барилгын ба транспортын эмхинүүдэй, дээдэ ба дунда һургуулинуудай болон олон тоото эмхи зургаануудай партийна организацинуудай 400 шахуу пропагандистнар лекцинүүдые шагнаһан, һуралсалай жэлэй түсэб болон дүй дүршэл тухайгаа хөөрэлдэһэн байна.

Пропагандистнарай урда КПСС-эй Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь А. У. Модогоев «Республикын экономико болон соёл культурын арбадахи түсэбтэ табан жэлдэ хүгжэлтэ тухай» элидхэл хэһэн байна.

«Марксизм - ленинизм — КПСС-эй революционно шэнэлэн хубилгахы ажал ябуулгын үндэһэ һуури» гэһэн лекци Зүүн-Сибириин технологическа институдай доцент Дырхеев П. С. уншаа. «Ниитын үйлэдбэриин ашаг үрэ ба хүдэлмэриин шанар», «КПСС-эй XXV съезд экономикын хүтэлбэрилгые нарижуулан һайжаруулха тухай» лекцинүүдые Буряадай филиалай ахалагша эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэ, экономическа эрдэмэй кандидат Балданов Б-М.Б., «Советскэ Союзай уласхоорондын байдал тухай» лекци КПСС-эй обкомой лектор Серебряков А. С. уншабад. «Партиин XXV съездын шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан мүнөө үеын үзэл сурталай тэмсэлэй гол шухала асуудалнууд тухай» элидхэл КПСС-эй горкомой секретарь, түүхын эрдэмэй кандидат Г. Д. Басаев хэбэ.

Партиин горкомой секретарь Л. Н. Кашкин хотын промышленна, транспортна болон ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэнүүдые хангаха предприятинуудай, барилгын эмхинүүдэй 1976 оной түсэбтэ даабаринуудаа болон абаһан социалис уялгануудаа хэр зэргэ дүүргэжэ байһан тухай семинарта хабаадагшадта дэлгэрэнгыгээр хөөрэһэн, олон тоото асуудалнуудта харюу үгэһэн байна.

Семинарай түгэсхэлдэ эхилжэ байгаа һуралсалай жэлэй бэлэдхэл ойрын сагта дүүргэжэ, хэшээлнүүдээ эмхитэйгээр эхилээд, коммунистнууд ба партийна бэшэ эдэбхитэдэй политическэ һуралсал ашаа үрэтэйгөөр, эрхим шанартайгаар ябуулха тухай хөөрэлдөөн болоһон байна. Иимэ семинарнууд һуралсалай жэлэй туршада хэды дахин болохо юм.

Манай корр.

***

Улаан-Үдын авиационно заводой парткомой дэргэдэ марксизм-ленинизмын университедэй филиал үниинэй хүдэлдэг юм. Үзэл сурталай хүдэлмэриин мэргэжэлтэй боложо, эндэһээ хүнүүд гарадаг байна. Жэшээнь, үнгэрэгшэ жэлдэ тус филиалай уласхоорондын харилсаануудай отделениие 44 хүн дүүргэжэ гараа. Эдээнэй 17-ниинь эрхим гэһэн сэгнэлтэтэйгээр университет дүүргэһэн байна. Тингэжэ В. С. Хантакшинов, В. Н. Бухольцев, В. И. Мурачев, Б. А. Кайдалов болон бусад энэ жэлдэ пропагандистаар томилогдоо.

Һуралсалай энэ жэлдэ тус филиалда партийно-ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй отделени нээгдээ. Заводой цехүүдэй начальнигууд, ахамад мастернууд, бүлэгүүдэй хүтэлбэрилэгшэд хамтадаа 50 хүн эндэ һураха болонхой. Университедэй түрүүшын хэшээл байгша оной сентябриин 27-до болобо.

Д. ЖУГДУРОВА.

КОМБАЙНАЙ ХҮНХИНӨӨ ТАҺАЛДАНАГҮЙ

Намарай сэлмэг үглөө. Оршон тойрон нэлэнхы үргэн тарялан халюуран шарлана. Эндэ тэндэ «талын онгосонууд» — комбайнууд хуа тооһо бурьюулан, үргэн дайдые доһолгон хүршэгэнэлдэнэ. Энэ хадаа Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой Талын Булагай тарялан дээрэ хэдэн арбаад комбайнай агрегадуудай хүдэлжэ байһан үень.

Залуу коммунист Андрей Шарапович Вамбуевай хүтэлбэрилдэг тракторно-таряан ажалай бригадынхидай ургуулһан баян тарянай ургаса хуряагдажа байна. Бороо хура багатай, гандуушаг энэ жэлдэ тус бригадынхидай үндэр баян ургаса туйлаһаниинь гайхамааршье бэшэ юм.

— Бригадын эбтэй эетэй гэшүүд газар хахалха гү, али үрэһэ тариха үнэтэй хаһа сагые нэгэшье үдэрөөр хожомдуулжа, газарай амидаралта шииг нойтые дэмы алдадаггүй байна. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, минеральна. нютагай үтэгжүүлгэ тарааха, буртаг үбһэнтэй тэмсэхэ болон бусад агротехническэ хэмжээ ябуулгануудые саг болзор соонь, һайн шанартайгаар ябуулдаг. Тэдэнэй оролдосото ажалай үрэ дүн энэл даа,—гэжэ колхозой парткомой секретарь Владимир Балданович Цыбиков омогорхон хөөрэнэ.

Шэнинсынь ургасые одоошье һайрхамаар: эдеэшэһэн ута залаануудыень альган соогоо эмиржэ үзэхэдэ, хатуу ороохонууд һамар шэнги монсойлдон адхарна.

Талын Булагай тарялан дээрэ гектарай арба гаран центнер, зарим газараар гектарай 18 центнер шэнинсэ хуряагдана. Нэлэнхы тарялан соо урилдаһан шэнги комбайнууд урагшаа тэгүүлэн дабшанад.

— Манай комбайнернууд бүлэг бүлэгөөрөө звено боложо хубаараад хүдэлнэ. Ингэжэ ажаллахада бүтээсэ ехэтэй, комбайнуудта техническэ харууһа хэхэдээ, механизаторнууд бэе бэедээ туһалалсадаг, дүй дүршэлөө андалдадаг. Гадна, таряа хадахадаа комбайнернууд бэе бэеынгээ ажалай шанар шалгалсадаг, хоорондоо мүрысэдэг байна. Мүн тэдэндэ эдеэ хоол абаашажа үгэхэ, хүдэлмэриинэнь хинан шалгахада угаа таарамжатай юм,—гэжэ бригадир нүхэр Бамбуев хэлэнэ.

Түрүүлжэ ябааша «Сибиряк» түхэлэй комбайнай бункер дээрэ бишыхан Улаан туг намилзана. Ажаглахада, хуа тооһондо харлад гэһэн хурса шарайтай залуу хүн комбайнай штурвал эрьюулнэ.

— Машинаяа наашань асарагты! — гэһэн тэмдэг үгэхэдэнь, тэндэ хүлеэжэ байгааша самосвал машинануудай нэгэн ондоо сондогоо гүйлгэжэ ерээд, таряаень ябууд болгоомжотойгоор зөөулжэ, бушуухан саашаа ошоно.

Комбайнер хүбүүн таряалангай булангые аятайхан тойрожо, гаазаа нэмээн, урагшаа урматайгаар тэгүүлбэ.

— Энэмнай хэн бэлэй?

—Манай колхозой эрхим комбайнернуудай нэгэн Юрий Ковалевский. Таряа хуряалгын түрүүшын үдэрнүүдһээ комбайнернуудай звеное толгойлжо, мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябана,—гэжэ, Андрей Шарапович хөөрэнэ.

Юрий Ковалевскиин агрегадай тээ сааханаар Доржи Сампиловай «СКД-5» түхэлэй комбайн һүртэй гоёор үнгэрбэ. Тус комбайнай штурвал бариашамнай нютаг голдоо суурхаһан, ажалай габьяатай хүн. Доржи Шагжиевич Сампилов Буряадай АССР-эй габьяата механизатор гэһэн үндэр нэрэ зэргэтэй. Таряа хуряалгаар 1975 оной чемпион. «Алтан хоолос» гэһэн шандашье хүртэһэн. Доржи Шагжиевич аяар хорин табадахи намараа таряа хуряажа ябана. Тэрэнэй ажаллахань мүн лэ оншотой солбон зандаа, комбайнаа шадамар бэрхээр залана.

Залуу комбайнер Юрий Ковалевский габьяата механизатор Доржи Сампилов хоёрой агрегадуудай хоорондо шанга мүрысөөн дэлгэрэнхэй. Эдэ хоёр тус тустаа 6000—6000 центнер таряа сохихо уялга абанхай.

«Зориһондоо хүрэхэ, зууһанаа алдахагүй хүбүүд даа» гэжэ тэдээн тухай нүхэдынь хэлсэдэг. Үнэхөөрөөшье, эдэ комбайнернууд шэнэ аргаар, түрүү онол арга хэрэглэн ажаллахадаа, үдэрэйнгөө даабариие һайн шанартайгаар холо улуулан дүүргэнэ. Үниинэй, дүй дүршэлтэй комбайнернууд Михаил Иванович Ковале[...] тэрэнэй хоёр хүбүүд Юрий, Александр, мүн зан-Гарма Базар[...] Александр Игумнов, Игумнов, Доржи Жапов шэд ажалдаа мүн лэ үрэ дүн туйлана.

Хуряалгын ябаса һонирхоходо, колхозой лагша агроном Нима [...]евич Цыдыпов ингэжэ нэ:

— Һүүлэй мэдээг[...] мянга гаран гектар сабшагдан унагаагдаа, гектарынь хуряагдаа, гаран мянган центнер һон сохигдожо. 10 мян[...] раниинь гүрэндэ туша[...] —гэжэ тобшо т[...]рюусаба.

Тарялан дээгүүр харахада, шэнинсын үзүүр, углуу тохон нар[...] сабшагданхан. Тиимэл хуряагдаһан ороохон үбһэнтэй холисогүй. [...] эндэ наратай зохид тогтожо, таряа хурял[...] лээд урагшатай ябаа. түрүүн һалхи, бороод[...] һан таряатай полин[...] хуряажа үрдихэ гэжэ доно. Таряа хуряалг[...] нарые нарин нягтаар [...]ха, таряаландаа гамт[...] хандаха эрилтэ шангаар бигданхай.

Талын Булагай тэг[...] гэхээр яһала уужам, һаруул байшангууд ха[...]на. Эндэхи полевой [...] гэр байрануудта [...] аятай зохид, унтари[...]ринь сэбэр, уужам [...]той. Ажалшадаа [...] дүрбэ дахин эдеэл[...] халуун эдеэ хоол хээр[...] дэлэгшэдтэ термос соо зөөгдэдэг. Нэгэ [...] соонь улаан булан түм[...] дэнхэй, телевизор та[...] Эндэ «Дайшалхы хүүд[...] уряа лозунгнууд, соц[...] мүрысөөнэй ябасые х[...] һан самбарнууд, газета[...]налнууд бии. Колхозой [...]ком, правлени, проф[...] комсомолой комитедүү[...] циалис мүрысөөнэй зохёожо баталаа.

Боро хараан бол[...] сасуу Талын Булагай электрын галаар [...] Ороохо хатааха. [...] элдэб машинануудай гаряагүй түршэгэнэхэ, зоной оогло.лдохо үдэшын сэлгеэндэ дуулдана.

— Манай талханай[...]рика гээшэ,—гэжэ он[...] руулагдаһан тоогон нүүршэн, Октябриин люциин орденоор ша[...] һан коммунист Балдан [...]рапович Тубаев Нээрээшье, энэ тоогые ho таряанай «фабрика»шье һаа, алдуугүй. Эн[...] хэн барилганууд хэг[...] 900 дүрбэлжэн метр[...] та хүшагдамал сарай, шахуу дүрбэлжэн ме[...] ментээр жэлэгдэһэн таряа хадагалха скла[...] таряа ашаһан маши[...]дые шэгнэхэ шэгнүүр, дээрэ таряа хатаадаг томо КЗС-20, КДС-8 түхэлэй нууд, зернопультнууд бусад орёо оньһон [...]нууд электрын хүсэ[...] дэлгэгдэнэ. Оньһожо[...]даһан тоог хадаа хаг[...] бороотойшье үдэр ха[...] хүдэлжэл байдаг.

Үглөөнэй наранһаа [...] хоёр час болотор зөөлгэн дээрэ эсэшэ [...]гүй ажалладаг шоф[...] тухай хэдэн үгэ хэл[...] Колхозой эрхим жо[...]дой нэгэн Сергей Са[...] тоог дээрэ таряа бүү[...] байба. Энэ нүхэрнай [...]төө 300 центнер тар[...]рэхэ даабаритай [...]аад, 500 центнер таряа зөөнэ. Тэрэшэ[...]фернууд Владимир Ж[...]ев, Алексей Десятов, Ковандин гэгшэд ма[...] наринаар харууһалан [...]лажа, аюул усалгүй, [...]сэ ехэтэйгээр ажалла[...] лаанайнгаа даабари[...]лэ холо үлүүлэн д[...] Тэдэнэр ороохо таря[...] ушар гаргадаггүй, [...] магтаалтай нүхэд юм.

Тоог дээрэ жар[...] хүдэлнэ. Тэдэнэй [...]да, дээдэ һургуулиин [...]шад, залуушуул, гэр[...] эхэнэрнүүд, үндэр [...] үбгэд, хүгшэдшье [...]на.

Манай ябаһан тэр[...] үнгэрһэн үдэрнүү[...] мэшье илгаатан б[...]гаа. Гэбэшье, тэрэ у[...]хоз түсэб-графигаар [...]һан хэмжээнһээ [...] таряа хуряагаа гэжэ элирээ һэн.

Огторгойдо оло[...] одо мүшэд эмни[...]лээд орой болобошье, Булагай тоог дээрэ [...]най полидошье [...]гүй ажалай сохисо [...]гүй байгаа бэлэй.

Р. БАЛДА[...]
манай [...]

СОВЕТ ОРОН: ШЭНЭ ҺЭНИН

ТАРЯАЛАН ХАМГААЛХА НОГООН ХАЛХА

БАРНАУЛ. Газаран хүрьһэ уһа, һалхинһаа хамгаалхын тула «Запсибгипрозем» гэжэ институдай энэ хизаартахи филиалай хараалһан хэмжээ ябуулгануудые «Камышенский» (Алтайн) совхозой мэргэжэлтэд һайшаагаад, тэдэнээ бэелүүлжэ захалхань.

Эндэхи хахалагдадаг 20 мянган гектар газарта (полинуудай захаар, жалгануудай эрьеэр) олон модод һуулгагдаха, һуурин тосхонуудые, малай фермэнүүдые тойрон жэрылдэхэ. Мододой һуулгагдаһан талмай бүхэдөө 500 гектарта хүргэгдэжэ, таряалангай ургаса дээшэлүүлхэдэ туһа дүхэм болохо.

Алтайн хизаарта хамтадаа 100 мянган гектар таряалан хамгаалха модод һуулгагдаад байна. Саашадаа энэнь хоёр дахин үргэдхэгдэжэ, бүхы таряалангынь найдамтан һайн ургаса үгэдэг болохо юм.

СААХАРАЙ ТОМО ЗАВОД

ТЕОФИПОЛЬ (Хмельницкэ область). Орон доторхи эгээл томо—Теофипольско саахарай завод түрүүшынгээ продукци гаргаба.

Ороной эдеэ хоолой индустриин эгээн ехэ, энэ шэнэ завод 6 мянган тонно саахар болохоор түмэһэ сүүдхэ бүри буйлуулха хүсэтэй. Цехүүд соонь шэб шэнэ түхеэрэлгэнүүд тодхогдонхой, бүхы хүдэлмэринь автомадаар зэбсэглэгдэнхэй. Эдеэ хоолой промышленностиин шимэрхүү һалбарида ажалладаг зоной дунда зэргын тооһоо хоёр дахин үсөөн хүн мүнөө эндэ хүдэлнэ.

Хэрэглэгдэһэн уһа сэбэрлэхэ хүсэтэ түхеэрэлгэнүүд шэнэ заводой бүридэлдэ оролсоно. Хүдэлмэрилшэдэй шэнэ тосхондо байрын олон дабхар гэрнүүд, дунда һургуули, хүүгэдэй комбинат гэхэ мэтэ соёлой ба ажаһуудалай байшангууд баригдана.

ХОЁРДОХИ АГРЕГАТ ХҮДЭЛГЭГДЭБЭ

ЗЕЙ (Амарай область). Зейн ГЭС-эй барилгашад графигһаа долоон хоног урид 215 мянган киловатт хүсэтэй хоёрдохи агрегадые ашаглалгада оруулаа. Барилгашад, хабсаргагшад, проект зохёогшод болон наладчигууд, материал ба түхеэрэлгэнүүдые болзорһоо урид эльгээһэн хэдэн арбаад промышленна предприятинууд ажалай шэнэ илалта туйлаба.

ГЭС-эй анхан хүдэлжэ эхилһэнһээ хойшо жэлэй үнгэрөөд байбашье, хахад миллиард шахуу киловатт-час электрын элшэ хүсэн үйлэдбэрилэгдөө. Үнэгүй электрын хүсые БАМ-ай барилгашад, промышленна шэнэ үйлэдбэринүүд, Амар мүрэн шадархи хүдөө ажахын олон районууд хэрэглэнэ.

«ЮҺЭДЭХИ» ХҮСЭЕЭ УЛАМ НЭМЭЭНЭ

КРИВОЙ РОГ (Днепропетровско область). Ленинэй нэрэмжэтэ Криворожско металлургическа заводой, дэлхэй дээрэхи эгээл томо юһэдэхи доменно пеэшэн ашаглалгада ороһонһоо хойшо 5 миллиондохи тонно шэрэм һаяхан хайлуулба. Тингэжэ хараалагдаһанһаа нэгэ һараар урид иимэ илаата туйлаба.

«Юһэдэхимнай» мантан шанага үдэр ерэхэ бүри улам ехээр «аягалдаг» боложо байна,—гэжэ ахалагша горновой Николай Солдатов магтана.—Энэ жэлэй эхиндэ сүүдхэ соо дунда зэргээр 8 мянган тонно шэрэм хайлуулдаг һаа, мүнөө 10 мянган тоннодо хүргэхээ байнабди. Энэнэйнгээ хүсые проектээр хараалагдаһандань хүргэжэ, бултыень болзорһоо урид ашаглалгада оруулха саг ойро болоо».

ОЙ МОДОНОЙ БАЯЛИГ

СЫКТЫВКАР (Коми АССР). Модо хюрөөдэдэг, болбосоруулдаг Сыктывкартахи комбинат миллиондохи кубометр технологическа зомгоол гаргажа, түсэбөө нэгэ һараар урид дүүргэбэ.

Технологическа зомгоол тус комбинадта 1968 онһоо үйлэдбэрилэгдэдэг болонхой юм. Энэ продукциин хэмжээн үнгэрһэн үе соо таба дахин нэмээ. **(ТАСС).**

КАЗАХАЙ ССР. Карагандинска металлургическа комбинадай хүйтэн аргаар түмэр дабтан хабтайлгаха «1700» гэһэн станай коллектив эрхимээр хүдэлжэ байнхай. Жэлэй эхинһээ хойшо түсэбһөө гадуур хорн шахуу мянган тонно хабтайлгагдаһан түмэр үгтөө. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар энэ амжалта туйлагдаа. Нёдондо жэлэйхитэй сасуулхада ажалай бүтээсэ 12 процентээр дээшэлһэн байха юм. Тус станай гаргаһан бүхы шахуу продукциинь эрхим һайн шанартай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «1700» гэһэн станай продукци.

ТАСС-ай фотохроника.

Баруун Ураалдахи Башкирай автономито республикын ниислэл хото Уфадахи мотоор бүтээлгын завод орон дотороо мэдээжэ болонхой. Энэ заводто «Москвич» түхэлэй автомобильнуудай мотоор бүтээдэг юм. Юһэдэхи табан жэлэй һүүл багта эндэ «М-412» гэһэн түхэлэй двигательнүүдые бүтээхэ тухай участок байгуулагдаһан байха юм. Табан километр гаран тартай 36 автомат аргаар хүдэлдэг лини эндэ бай[...]даа. Энэнэй ашаар Мо[...]дахи «Авто-Москвич» [...] дэлдэ ба Ижевск хотын [...]томобильна заводто эл[...]дэхэ 900 двигатель су[...] туршада бүтээгдэдэг [...]хой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «[...]вич» түхэлэй автомобил[...]дай двигательнүүдые [...] саргалга.

АПН-эй ф[...]

Улаан-Үдын городской Соведэй 6-дахи сессиһээ

АЖАЛШАДАЙ АША ТУҺАДА

...ай ороноймнай ниислэл Улаан-Үдэ хото үдэрһөө үдэртэ хүгжэжэ, гоё болбосон түхэлтэй байнхай. Томо томо промышленна предприяти, соёл культурын бологошын барилга... хараа байса бодоно. ...шье тоо толгой ургаһаар орходоо түргэнөөр байһаниинь хэндэ... ха юм даа. Тиимэ... он жэлэй ошохо тума ажалшадые гэр байрааар хангаха... ажаһуудалай болон культурын талаар гүйцэ хангаха асуудал тон ехэ шанартайшье. нилээд ... боложо байһаниинь ...Ангаала партиин XXV ...н шиидхэбэринүүд соо ...ной материальна болон соёлой эрилтэнүүдые дүүрэнээр хангаха ...арбадахи табан жэлэй ...рилго гэжэ заагдаһан ...үлээр хаа хаанагүй ... хараатай ехэ ажал ...гдажа эхилээ.

... боложо үнгэрһэн ...-Үдын городской Соведэй ...этэ зургаадахи сессиидэ шухала асуудал зүбшэн хэлсэбэ. Сесси дээрэ ...–1980 онуудта гэр ... социально-культурна болон ажалшадай хэрэгые хангаха барилга... хүгжөөхэ, тэдэниие ...лан хубаарилха тухай элидхэл городской Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо нүхэр Мульченко Е. И. хэһэн байна.

Һүүлэй жэлнүүдтэ хотын ажалшадай аша үрэтэйгөөр хүдэлмэрилхэ, аятай зохидоор амарха, элдэб янзын хүмүүжүүлхы хүдэлмэри ябуулхада таатай һайн эрхэ байдал байгуулха талаар ехэ юумэн хэгдээ гэжэ элидхэлшэ онсо тэмдэглэбэ. Юһэдэхи табан жэлэй туршада хотын капитальна барилгада 330 миллион түхэриг гаргашалагдаа, харин урдахи табан жэлдэнь 277 миллион түхэригэй барилга хэгдэһэн байха юм. 636,5 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд баригдажа, 11,5 мянган бүлэ шэнэ байрануудта ороо. Үнгэрһэн табан жэлдэ Улаан-Үдэдэ 4.560 һурагшадай 4 ехэ һургуули, 2.000 үхибүүдэй байха 8 сад-ясли, 240 һууритай хүүгэдэй байшан, 5 поликлиникэ 63 магазин, 67 столово, кафе болон бусад олон барилганууд ашаглалгада оруулагдаһан байна. Соёлой институдай байшан, этнографическа музей, выставкын зал болон олон тоото соёл-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд байгуулагдаа.

Гэхэтэй хамта ажалшадай эрилтэнүүдые бүри дүүрэнээр хангажа шадагдаһагүй гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ. Мүнөө үедэ хотымнай хүн бүхэндэ 10,6 дүрбэлжэн метр байрын талмай хүртэнэ. Энэмнай дунда зэргээр бүхэсоюзна хэмжээнһээ бага. Олон тоото хүн зон хуушарһан модон гэрнүүдтэ һууна. Һургуулида ороогүй үхибүүдэй эмхи зургаанууд, һургуулинууд, худалдаа наймаанай болон ниитын эдеэ хоолой предприятинууд дуталдана гэжэ элидхэл соо шүүмжэлхыгөөр шэнжэлэгдэһэн байха. Жэшээнь, хотымнай ажалшад промышленна эд бараа худалдаха магазинуудаар — 53 процент, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудаар оройдоо 31 процент, банаар — 57 процент хангагдажа байна ха юм. Хэдышье олон барилга хэгдэжэ байгаа haa, элүүрые хамгаалха эмхи зургаануудаар хангагдаха талаар манай ниислэл хото үлэжэ ябана.

Ушар иимэһээ хотын партийна болон советскэ органууд, промышленна предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд байгша табан жэлдэ энэ талаар нилээд ехэ юумэ бэелүүлхэ түсэбтэй. Табан жэл соо 1.021 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд баригдахаар хараалагдана, энэнь урда табан жэлэйхиһээ 1,6 дахин дээшэ. Иимэ ехэ зорилго дүүргэхын тула Улаан-Үдын гэр барилгын комбинат түсэбтэ хүсэ шадалдань хүргэжэ, 150 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэрнүүдые жэлдэ баридаг болгохо ёһотой. Мүнөө тус комбинат 50 мянган дүрбэлжэн метр гэр байра бариха шадалтай гээшэ. Улаан-Үдын улам олошоржо байгаа промышленна предприятинуудые, гэр байрануудые уһаар, дулаагаар хангаха гээшэ жэлһээ жэлдэ хүшэр болоно. Тиигэбэшье энэ талаар баһал хэмжээн абтажа байнхай. Энэ табан жэл соо мелькомбинат шадар шэнэ ТЭЦ баригдахаар хараалагдажа. тэрэнэй барилга ерэхэ жэл эхилхэнь. Сэлэнгэ мүрэнһөө уһа дамжуулха станциин хоёрдохи ээлжээнэй барилга эхилэгдэнхэй, теэд 5-дахи СМУ-гай болон Буряадай барилгын управлениин тусхай организаци нобшо удаанаар, муу шанартайгаар энэ шухала барилга хэнэ гэжэ элидхэл соо шүүмжэлэгдэбэ.

Социально-культурна олон барилганууд хэгдэхэ юм. Нэн түрүүн һургуули, больница болон поликлиникэ бариха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдана. Городой түбэй больница энэ жэл ашаглалгада оруулагдаха. хожомынь Советскэ районой поликлиникэ, хүүгэдэй больница болон бусад барилганууд хэгдэхэ юм. Табан жэл соо 3.558 һурагшадай һураха 3 һургуули баригдаха, Октябрьска райондо кинотеатр, авиазаводой соёлой ордон. буряад драмын болон бусад барилганууд ашаглалгада тушаагдаха ёһотой. Гадна профсоюзай соёлой ордоной, ород драмын театрай барилганууд эхилэгдэхэ 38 магазинууд, тэдэнэй тоодо Кировэй үйлсэдэ 200 наймаалагшадай хүдэлмэрилхөөр айхабтар томо универмаг баригдахаар хараалагдана. Ерэхэ жэл Ленинэй үйлсэдэ 12 дабхар шэнэ гостиница баригдажа эхилхэнь.

Иимэ ехэшье, орёошье түсэб саг болзор соонь, һайн шанартайгаар дүүргэхэ гээшэ манай хотын бүхы ажалшадай, нэн түрүүн барилгашадай нэрэ хүндын хэрэг болоно гэжэ нүхэр Мульченко Е. И. тэмдэглэбэ. Гэхэтэй хамта байгша оной түсэбэй дүүргэлтын ябаса харахада, гүрэнэй үгэһэн мүнгэ зөөри аша үрэтэйгөөр ашаглаха, барилгын бүхы хүдэлмэри түргэдхэхэ талаар эбсэжэ боломоор бэшэ дутуу дундынууд үзэгдэнэ гэжэ элидхэлшэ онсо тэмдэглэбэ. Нэн түрүүн Буряадай барилгын управлениин (хүтэлбэрилэгшэдынь К. Восканянц, М. Черных) барилга-хабсаралгын эмхинүүд урда жэлнүүдэйхиһээ муугаар хүдэлжэ, гэр байрын болон социально-культурна барилгануудые ашаглалгада оруулга удаашаруулна. Найма һарын туршада ашаглалгада тушаагдаха 20 барилгын оройдоол 8-ниинь арай гэжэ бэлэн болоһон байха юм. Барилгашадай ехэ удаанаар. муу шанартайгаар хүдэлжэ байһан тухай эрид шанга шүүмжэлэлгэ сесси дээрэ горсоведэй барилгын талаар сагурэлжын комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр М. И. Смолина хэһэн байна. Манай хотодо энэ жэлһээ шэнэ 135-дахи сериин олон дабхар байрын гэрнүүд баригдажа эхилхэ аад, мүнөө болотороо хабсаргагдаха хэрэгсэлнүүдыень гэр барилгын комбинат хүсэд бүтээжэ шаданагүй. Барилгашадай зэмээр городой түбэй больницын, буряад драмын театрай барилга һаатажа байнхай. Тиимэһээ городой болон районуудай гүйсэдхэхэ комитедүүд, городской Соведэй депутадууд барилгын эмхинүүдэй ажал хүдэлмэри һайжаруулха, аша үрэтэйгөөр тэдэнэй хүдэлхэ эрхэ байдал тогтоохын хажуугаар, тэдэндэ эрилтэ, хиналта шангаар табиха зэргэтэй гэжэ үгэ хэлэһэн депутадууд тэмдэглэбэ.

Нүхэр М. И. Смолина горгүйсэдкомой капитальна барилгын таһагай болон городой ахамад архитекторэй управлениин хангалгагүйгөөр хүдэлдэг, барилгашадта мүнөө үе сагай эрилтэ саг үргэлжэ табидаггүй байһан тухай шүүмжэлхы үгэнүүдые хэлээ.

Советскэ райгүйсэдкомой түрүүлэгшэ депутат Н. И. Кузнецов үгэ хэлэхэдээ, тус районой гэр байрын фондын 27 процентнь шулуун барилганууд, бэшэниинь үнии урдын, хуушарһан модон гэрнүүд болоно гэжэ тэмдэглэбэ. Тиимэһээ эндэ байрын гэрнүүдые, һургуулинуудые бариха, больница болон поликлиникэнүүдые заһабарилха хэрэгэй хойшолуулагдашагүй байһан тухай тоттобо.

Барилга-хабсаралгын 1-дэхи управлениин бригадир, партиин XXV съездын делегат Л. Н. Кузнецова барилгашадай аша үрэтэйгөөр хүдэлхын, ажалай үндэр бүтээсэ туйлахын тула тэдэниие материалаар болон бусад хэрэгсэлнүүдээр гүйсэд, саг соонь хангаха ёһотой гэжэ эрилтэ табиба. Барилгын материалнуудай шанар муутай байһан дээрэһээ барилга ехэ хохидолдо ороно. тиимэһээ энээниие усадхахын тула дары хэмжээнүүдые абахыень «Буржелезобетон» нэгэдэлэй болон Барилгын материалнуудай управлениин хүтэлбэрилэгшэдтэ хандаһан байна.

Гэр барилгын комбинат июль—август һарануудта тон хэрэгтэй 50 тонно булад абаагүй, энээнэй зэмээр ажал хүдэлмэри һаатаха, түсэб дүүргэгдэхэгүй ушарнууд үзэгдэнэ гэжэ тус комбинадай мастер депутат Л. Н. Ванчиков үгэ хэлэхэдээ тэмдэглэбэ. Мүн барилгашадые өөһэдыень гэр байраар хангаха; тиигэжэ тогтуурitай хүдэлмэрилэгшэдтэй болгохо хэрэгтэ үгэ хэлэгшэ депутадуудай анхарал хандуулһан байна.

Сесси дээрэ «Бурятмясопром» нэгэдэлэй генеральна директор депутат Ю. В. Шитиков, «Жилгражданстрой» трестын начальник В. Р. Соктоев. ЛВРЗ-гэй капитальна барилгын таһагай автокрановщик депутат В. Н. Шилин, горгүйсэдкомой элүүрые хамгаалалгын таһагые даагша депутат Д. Р. Еронов үгэ хэлээ.

КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой нэгэдэхи секретарь А. М. Беляков үгэ хэлэжэ, городой ажахын хүгжэлтэдэ тохеолдожо байгаа дутуу дунданууд тухай эрид шүүмжэлэлгэ хэбэ. Саашадаа тэдэниие усадхаха, мүн ажалшадай материальна болон культурна эрилтэнүүдые гүйсэд дүүрэнээр хангахын тула бэелүүлэгдэхэ хэмжээ ябуулганууд, мүн городой болон районуудай гүйсэдхэхэ комитедүүдэй, Соведүүдэй депутадуудай зорилгонууд тухай тэрэ дэлгэрэнгыгээр хэлэһэн байна.

Хоёрдохи асуудалаар — залуушуулай хэрэгүүдэй талаар горсоведэй сагүргэлжын комиссиин ажал хүдэлмэри тухай тоосоо тус комиссиин түрүүлэгшэ депутат В. Б. Нимаев хэбэ.

Сесси зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалнуудаараа таараха тогтоолнуудые баталан абаа.

П. НИМАЕВ.
Улаан-Үдын городской Соведэй депутат.

Татьяна Мурзина залуушье һаа, Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадта нэрэтэй солотой болоһон хүдэлмэришэн юм. Тэрэнэй ээрэһэн утаһые үлхэжэ татаа хада, бумбэрсэг дэлхэйе оло дахин орёохо зэргэтэй. Сэмбэ нэхэлгын шанар Татьянын ажалһаа ехээр дулдыдадаг, тиимэһээ комсомолка басаган ажалайнгаа шанарта угаа ехэ анхаралаа хандуулдаг. Мүнөө Мурзина ноябрь һарын түсэбөөр хүдэлнэ. Тэрэ «Ажалай залуу гвардеец» гэһэн нэрэ зэргэтэй, коммунис ажалай ударник, цехэйнгээ организацида комсорг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Татьяна Мурзина.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

ӨЛОНИИТЫН ХҮСӨӨР

БУДАПЕШТ. Венгриин түб Будапешт хотын, мүн республикын бусад хотонуудай һургуули, хүүгэдэй саад ба ясли, бусадшье гарнүүдтэ «Һайн дураар баригдаа» гэһэн бэшэлгэтэй хэбтагайхануудые харахат. «Хото болон хүдөө нютагуудаа болбосон түхэлтэй болгоё гэһэн уряатай хүдэлөөн оронoй Арадай Фронтын ба нютагай соведүүдэй үүсхэлээр хэды жэлэй саана ябуулагдажа эхилһэн юм.

Мүнөө энэ хүдэлөөн бүтэдэ арадай хэрэг болонхой. Үнгэрһэн табан жэлэй туршада олониитын эдэбхи үүсхэлээр баригдаһан объектнүүдэй бүхы үнэ сэн найман миллиард форинтһоо үлүү мүнгэнэй болоо. Энэ хугасаа соо зуугаад километр утатай түмэр харгы, хүүгэдэй зуугаад эмхи зургаанууд, һургуули болон медицинын пунктнууд, мянга гаран хүүгэдэй ба спортын талмайханууд баригдаһан, миллион модод ба һөөгүүд һуулгагдаһан, сэсэрлигүүд ногоорһон байха юм.

ХҮДӨӨ АЖАХЫН МЭРГЭЖЭЛТЭДЫЕ БЭЛДЭНЭ

ПРАГА. Словакиин Нитра хотын хүдөө ажахын дээдэ һургуули гушан жэлэйнгээ ой тэмдэглэбэ. Тус һургуули энэ хугасаа соо нилээд томо болоһон юм. Хүдөө ажахыда хүдэлхэ олон янзын мэргэжэлтэдые эндэ бэлдэнэ.

Эрхим дээдэ бэлэдхэлтэй арба гаран мянган мэргэжэлтэд мүнөө хүдөө ажахын кооперативуудта, гүрэнэй ажахынуудта, эрдэм шэнжэлгын дээдэ һургуулинуудта хүдэлнэ.

Табан зуун шахуу агроном, инженер-механизатор болон газар ажахын бусадшье мэргэжэлтэд жэл бүри энэ институт дүүргэжэ гарана.

УРАЛАН НАРИЖУУЛАГШАД — ХҮДӨӨ АЖАХЫДА

БУХАРЕСТ. Үйлэдбэриин экономикын ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, хэгдэһэн эд хэрэгсэлэй шанар һайжаруулха ба өөрынь үнэ сэн доошолуулха, үйлэдбэриин хүсэ үргэдхэнгүй ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ — иимэ зорилгонуудые Сату-Мара хотын «Унио» заводой уралан нарижуулагшад ба ухаалан зохёогшод шиидхэнэ. Уралан нарижуулгын долоон дурадхал энэ жэлдэ үйлэдбэридэ хэрэглэжэ, 1,2 миллион лей мүнгэ алмаһан байха юм.

КОММУНИСТНУУД ЭРХИМ ШАНАРАЙ ТҮЛӨӨ

СОФИ. Продукциин шанар һайжаруулга түсэбтэ табан жэлэй гол зорилго мүн. Энэ шухала асуудал шиидхэхын тула коммунистнууд эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилнэ. Олон предприятинуудай коллективууд энэ талаар өөрын түсэб зохёогоо.

Продукциин шанар һайжаруулгын политическэ удха үндэһые партийна органууд тайлбарилан ойлгуулна. Энэ талаар Советскэ Союзай болон социалис хани нүхэсэлэй оронуудай дүй дүршэл үргэнөөр шудална.

ХОТО ГОРОДУУД ГОЁ ҺАЙХАН БОЛОНО

БЕРЛИН. ГДР-эй түб хотын барилгашад Берлинэй райондохи Ленин—аллее — Хошимин-штассе гэжэ газарта байрын гэрнүүдые барижа дүүргэбэ. Болбосон түхэлтэй, гүйсэд түхеэрэлгэтэй шэнэ байрануудые уданшьегүй толложо эхилхэ юм. Жэлэй эхинһээ республикын 250 мянган хүн зон шэнэ байрануудта зөөжэ ороһон байна.

Хото городуудта, тосхон һууринуудта барилга хэхэ, мүн тэдэниие болбосон түхэлтэй болгохо гээшэ гансашье барилгашадай хэрэг бэшэ. «Хото городуудаа, тосхон һууринуудаа гоё һайхан болгохо гээ һаа, бидэнтэй хамта ажалла!» гэһэн уряатай патриотическа хүдэлөөн жэлһээ жэлдэ үргэдэнэ. Оронoй ажалшад энэ хүдэлөөе халуунаар дэмжэжэ, сүлөөтэй сагтаа гэр байрануудые заһалсана, хүүгэдэй ба спортивна талмайхануудые барилсана, сэсэгүүдые һуулгалсана, сэсэрлиг болон паркнуудые гоё һайхан болголсоно.

УҺА САСАДАГ МАНТАН ЕХЭ ТҮХЕЭРЭЛГЭ

ПХЕНЬЯН. Чхончжина хотын ирригаторнууд нэгэдорoo 400 метрэй зайда тойруулжа уһа сасаха нүүдэл агрегат зохёон бүтээгээ. Хото шадар оршодог 1.600 гектарай тарялан тус түхеэрэлгын ашаар уһалагдана.

Тарялангаа искусственна аргаар уһалха хэрэгые КНДР-тэ тон шухалада тоолоно. Һүүлэй табан жэлэй туршада уһалагдадаг талмай республика дотор хоёр дахин ехэ болоо.

(ТАСС).

Монголой Арадай Республикада совет ба монгол барилгашад «Эрдэнэт» гэжэ зэдэй-молибденэй шанаржуулгын комбинат бодхоожо байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: совет оньһон техникэ комбинадай барилга дээрэ.

ТАСС-ай фотохронико.

КУБА. Камагуэй провинциин Нуэвитас хотодо азотно үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилхэ комбинат һаяшаг ашаглалгада үгтэбэ. Тус комбинат Советскэ Союзай туһаламжаар баригдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: комбинадай нэгэ участогые харанат.

ТАСС-ай фотохронико.

Венгриин Талиангерегт газарһаа холо бэшэхэнэ «Интерспутник» гэжэ уласхоорондын замбуулинай станциин һуурин табигдаба. Советскэ Союзай техническэ туһаламжаар баригдаһан, СССР-тэ хэгдэһэн оньһон түхеэрэлгэнүүдээр хангагдаха.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: манай оронoй түлөөлэгшэ Юрий Крупин документдэ гараа табижа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

...ҮГЭДЭНДЭ ЖЭШЭЭ ХАРУУЛНА

...а оной март һарада ... арадай хинагшадай ...һунгуулиин суглаан ... Тиихэдэ найман ... бүридэһэн шэнэ бюро... гаа һэн. Ажахын ... бүхэн дээрэ түрүү ... ажаллажа ябаа нү... гэшүүдээр һун... юм. Нэрлэбэл, от... механик Б. С. Хан... ажые даагша Б. Д. ... Туранай отделениин ...на фельдшер С. Г. ... совхозой эконо... Р. Цыбикова, бух... Д. Д. Дармаева, пи... даагша С. Б. Бил... гшэд болоно. Гадна ... бүхэндэ, жэшээнь, ...мой отделенидэ 9 ... Туранай отделенидэ ...һөө, Мондын бри... хүнһөө бүридэһэн ...дай постнууд байгуу... Мүн Дунда-Талын ... Хандагай-Үбэрэй, ...һанай малшадай ... фермэ отарануудта ...уд эмхидхэгдэн...

...ахи табан жэлэй түр... хабарай тарилгын ... һайн шанартай... болзор соо үн... ...эшэ тон харюусал... болоо һэн. «Ха... жэлые тэжээдэг» ... зомнай дэмы ... ха юм. Ушар ... бидэ энэ асуудалда ...аралаа хандуулжа. ...рилгын, үбһэ болон ...а хуряалгын үедэ ... саг зуурын пост... ...уулаа нэмди. ...ууд ажалай али... ...та угаа ехэ үүргэ ... Жэшээнь, хабарай тарилгын үедэ трактористнууд Андрей Балданов, Буда Доржиев, Буда Ханхалдаев гэгшэд муугаар газараа элдүүрилжэ байһанаа саг дороо элирүүлэгдэжэ, совхозой ахалагша агроном Шагжа Осорович Доржиев, Туранай сомоной Соведэй түрүүлэгшэ Жалсаб Дармаевич Маншеев хоёрой хабаадалгатайгаар хиналтын гол постын заседани дээрэ шүүмжэлэгдэжэ, ажалаа һайн шанартайгаар бүтээдэг болоо һэн. Һүүлдэнь дурсагдаһан механизаторнуудай тариһан таряанайнь ургаса эрхим сэгнэлтэдэ хүртөө юм.

Эдэ бүгэдэһөө жэшээ абажа ажаллаһан Туранай отделениин механизаторнууд хабарайнгаа тарилгын хүдэлмэрые яһала һайн шанартайгаар бүтээгээ. Ажалдаа шалгарһан трактористнуудые нэрлэхэдэ Н. Т. Манзаров, И. Г. Шалбанов, М. З. Инкеев, М. С. Шалбанов, мүн Хойто-Голой отделениин механизаторнууд Б. Б. Майоров, Б. З. Ангархаев, З. С. Маншеев, Б. С. Шагдуров гэгшэд хабарай тарилгын үедэ халаанайгаа даабариие 110—120 процентээр дүүргэдэг байба. Бүтээһэн ажалайншье шанар һайн байгаа. Эдэ нүхэд ойрын болзорто үрэһэ хүрэнгөө тариха зуураа, тарилгын шанарые һайжаруулаа. Тэдэнэй тариһан таряанайнь ургаса тон һайн байгаа, гектар бүриһөөнь 19—20 центнер орооһон хуряагдажа абтаа.

Үбһэ хуряалгын, сенаж болон силос даралгыншье үедэ саг зуурын постнууд өөһэдынгөө уялга, үүргэнүүдые муу бэшээр бэелүүлээ. Һайн шанартай силос дараха, үбһөө хура бороондо сохюулангүй хуряалгаха гэһэн зорилго арадай хинагшад урдаа табяад, өөһэдөө бүгэдэндэ үльгэр жэшээ харуулан хүдэлхынгөө хажуугаар, тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэриин шанар ходо шалгажа байгаа.

Байгаалиин уларилай хэды муушье байгаа һаань, совхозоймнай хинагшад, хүдэлмэришэд, механизаторнууд болон үбһэшэд яһала эмхитэй, оролдосотойгоор ажаллажа гараба. Түнхэнэй эгээл холын, эгээл үндэр хадалиг нютагуудаар һууришаһан манай ажахын хүн зон хүндэ байгаалитай байдалда ажалладаг юм. Хабар бултанһаа һүүлдэ газарайнь хүрьһэн гэдэдэг, аймагай бэшэ ажахынуудай ороохо таряагаа тарижа дүүргээд байхада, манай таряашад һая газараа хахалжа эхилдэг. Зунай сагта тэнгэри үглөөгүүр сэлмэг байгаад, үдэртөө хура бороо адхаржа орхидог. Ушар иимэһээ оготоргойн үүлэтэй нара буляалдан ажалладаг зомди. Тиимэһээ үбһөө һурилхэдөө, ходо дабһалдаг байнабди. Юундэб гэхэдэ, шииггэйгээр һурилэгдэһэн үбһэн муудажа болодог ха юм. Харин дабһалжа (нэгэ аса үбһэ үелүүлжэ сомоһоной удаа тэрэ үбһэн дээгүүрээ шулуун дабһа сасагдадаг) сомоходо, үбһэн гутадаггүй, малшье ехэ хомхойгоор эдидэг юм.

Энэ жэл совхозой бүхы тооной звенонууд эрхим һайнаар хүдэлжэ гараа, тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргээ. Совхозой эрхим механизаторнууд Буда Ангархаев, Бадма Майоров, аха дүү Даниил, Виктор Маншеевтэн үбһэ хуряалгын ажал дээрэ онсоор шалгараа. Эдэ нүхэднай һүниин 3 саг болотор үбһөө сабшаад, үдэрынь үбһэ тармаха, һурилхэ хүдэлмэри бүтээдэг байба.

Манай совхозой суута луговод арадай хинагша Данзан Аримпилович Батлаев Шара-Тала гэжэ сабшалан дээрэһээ 2.500-гаад центнер үбһэ гэхэ гү, али гектар бүриһөөнь 15,6 центнер үбһэ хуряажа абаа. Иимэ үндэр ургаса ургуулхын тула энэ нүхэрнай ехэ ажал бүтээгээ юм. Үбэлдөө 2.500 тонно шэбхэ сабшалан дээрээ гаргаа. Үбэлдөө саһа тогтоожо, хабартаа сабшалангаа уһалаа. Зарим газартань 2 центнер мочевинэ сабшалангай хүрьһэндэ оруулаа. Удаань газарай шииггэй хатаһан хойно хоёр дахин, зүүн баруулжань, урагша хойшонь борнойлжо, сабшалангай ногоо халхалжа байһан хүбхэ, хур хэнзын хагданһаа сэбэрлээ. Эдэ бүгэдэ хүдэлмэриһөө гадна һурилэгдэһэн сомоонуудые шэрэхэ шарганuудые, сомоонуудые хорёолхо һуртааг болон хабшалгануудые бэлдэһэн байха юм.

Юрэнхылэн хэлэхэдэ, манай совхозой механизаторнууд, коммунистнууд болон депутадуудай хүтэлбэри, арадай хинагшадай шалгалта доро ниитынгээ малда хүсэд хүрэхэ үбһэ, шэмэтэ тэжээл болон орооһо таряа бэлэдхэхэ талаар яһала ехэ амжалта туйлаба. Жэшээнь, 420-ёод гектар сабшаланһаа дунда зэргээр 14 центнер үбһэн абтаа. Мүн 105 гектар үрэжэл муутай сабшалан дээрэ тариһан олон жэлэй ногоонһоо гектар бүхэнһөөнь 30-аад центнер үбһэн хуряагдаба. Харин хоёр жэлэй саада тээ бүхы сабшалангай гектар бүхэнһөө 7—8 центнерһээ дээшэ бэшэ үбһэ абадаг байгаа һэмди.

Мүн орооһо таряанайшье ургаса яһала һайн байгаа. Бүхы тарялангай гектар бүхэн дээрэһээ дунда зэргээр 16 центнер орооһон лаб абтахаар. Энэ үндэр баян ургасаяа сагболзортонь, гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абахын тула яһала ехэ хүдэлмэри хэгдэһэн. Орооһоё гээхэгүйн тула комбайнернууд комбайн бүхэнэй нүхэ забһарые бүглөө. Таряа хуряалгын халуун хаһын үедэ Хойто-Голой, Туранай отделенинүүдтэ хинагшадай постнууд байгуулагданхай юм. Хойто-Голдо Александр Лопсонович Доржиев, Нима Санданович Халхаев (хоюулан комбайнернууд), орооһоной тоог дээрэ комсомолец Александр Боздоев. Туранай отделенидэ Мэлс Занталяевич Инкеев, Иван Гомбоевич Шалбанов (комбайнернууд), орооһоной тоог дээрэ Насан Арданович Аюшеев гэгшэд ажаллажа байна.

А. ЗАРБАЕВ.
Түнхэнэй аймагай Туранай совхозой арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ.

...АЛША ХҮН

... жолоошон ябаһан ...стромин Буряадай ...стын механиза... ...равленидэ һүүлэй ...лэй туршада мөөр ... хүдэлдэг.

...эрнай 28 жэлэй ...втомашина жолоо... Тэрэ саг соогоо хар... эбдээгүй, машинидэ заһабаригүй ...ябуулһан хүн.

— Алексей Васильевич манда ехэ туһатай хүн юм. Машина бүхэниие һайн мэдэхэ, залуу жолоошодто туһатай зүбшөөл заабари ходо үгэдэг, — гээд гаражые даагша П. И. Жуков магтадаг.

Мүнөөшье А. В. Костроминай гэмээр гансашье машина зогсодоггүй. Машинын мөөрнүүд отол бүтэн ябадаг.

Алексей Васильевич ажалдаа үнэн сэхэ ябаһанайнгаа түлөө олон грамота ба үнэтэ бэлэгүүдтэ хүртэнхэй юм.

...Э ОТДЕЛЕНИ

Улаан-Үдэ хотымнай Октябрьска районой Жердевэй нэрэмжэтэ үйлсөөр (43-дахи ... 46-дахи отделени һаяхан ... хэлхеэ холбооной хүн зониие баясуулба. Эндэ ... эндэ ажаһуудаг тосхон руу бэшэг, телеграм ... ямаршье хото, ...) эльгээхэһээ гадна, телефоноор хөөрэл...

...ениин начальнигаар хэлхеэ холбоондо олохон ...да ажаллажа, дүй дүршэлөөр баян, коммунис ударнигай нэрэ зэргэдэ хүртэһэн Людмила ...вна Камынина томилогдобо.

Н. ХАЗАГАЕВ

ЗАВОДОЙ ДЕПУТАДУУДАЙ БҮЛЭГЭЙ ҮҮСХЭЛЭЭР

Туршалгын шэнэ цех депутадай бүлэгэй үүсхэлээр Львовско мотозаводто эмхидхэгдэн нээгдэһэн юм. Шэнэ түхэлэй мопедүүдые бүтээхэ, тэдэниие наринаар туршаха тон орёо хэрэг гэжэ тус заводто тоологдодог һэн. Мопедэй шанарые һайжаруулжа, олоор бүтээн гаргаха хүдэлмэриие түргэдхэхын тула заводой депутадай бүлэг туршалгын шэнэ цех нээхэ дурадхал оруулһан юм. Тусхай түхеэрэлгэтэй иимэ цех нээһэнэй, ажалдаа түрүү техникые үргэнөөр хэрэглэһэнэй ашаар мотозаводой коллектив 2—3 жэл соо продукцияа гүйсэд наринжуулжа байха аргатай болонхой.

Арадай үргэнөөр хэрэглэдэг эд бараанай шанарые улам һайжаруулха хүдэлөөндэ хотын бусад промышленна предприятинуудай депутадуудай бүлэгүүд эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаададаг болонхой.

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ үйлэдбэриин нэгэдэлдэ, «Микроприбор», Октябриин 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ заводуудай депутадуудай бүлэгүүдэй үүсхэлээр ухаалан зохёогшын бюро, заводой филиалнууд нээгдэнхэй. Энэ шухала хүдэлмэриие эмхитэйгээр ябуулжа шадаһанай ашаар дээрэ хэлэгдэһэн заводуудай коллективүүд эрхим классай элдэб радиоаппаратуранууд, «Квант» телевизорэй тусхай түхеэрэлгэ, арад зоной үргэнөөр хэрэглэгдэдэг бусад эд бараа ехээр гаргаха асуудалые зүбөөр шиидхэжэ шадаа.

Хотын ажалшадай депутадуудай райсоведүүдэй сессинүүд, гүйсэдкомуудай заседанинууд дээрэ промышленна предприятинуудай гаргаһан продукциин шанар саашадань һайжаруулха, тэдэниие олоор бүтээн гаргаха асуудал саг үргэлжэ зүбшэгдэдэг болонхой.

Түсэбһөө гадуур 25 миллион түхэригэй үргэн хэрэглэлжын эд бараан байгша оной эхинһээ үйлэдбэрилэгдэбэ. Энэ шухала хэрэгтэ депутадуудай оруулһан хубитань ехэ.

Ю. РОМАНОВ,
ТАСС-ай корр.

ГОЁ ҺАЙХАНТАЙ НҮХЭСЭХЭ

Улаан-Үдын «Текстильщик» гэжэ соёлой байшанда арадай университет эмхидхэгдэбэ. Тус университет гурбан факультедтэй—уран зохёолой, хүгжэмэй, этикэ ба эстетикын. Нарин сэмбэ нэхэгшэд сүлөөтэй саггаа һуралсалаа дээшэлүүлнэ.

Мүн баһа арадай университет мяха-консервын комбинадай соёлой байшанда хүдэлмэришэдые һургажа эхилээ. Энэ университедтэ уран зурагай ба хүгжэмэй түүхэ шудалдаг юм.

Арадай энэ хоёр университедтэ хамтадаа зуугаад хүдэлмэришэд һурана.

«Шинии үстэн» гэһэн арадай университет Октябрьска райисполкомой культурын таһагай дэргэдэ дүрбэдэхи жэлээ хүдэлмэрилнэ.

Университедһээ гадна элдэб шэглэлтэй арбан клуб манай райондо хүдэлдэг. Ниитэ-политическэ информациин клуб хододоо һонирхолтой хэмжээнүүдые ябуулдаг. Предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, партиина хүдэлмэрилэгшэд тус клубта шагнагшадтай уулзажа, ажал тухайгаа хөөрэжэ үгэдэг, түсэб болон зорилгонуудтайгаа танилсуулдаг заншалтай болоо.

Ходо эмхидхэгдэжэ байдаг кинолектори элдэб һонин темээр лекци эмхидхэжэ, олон хүдэлмэришэдэй анхарал татадаг юм.

Ф. ДУБАНОВА,
Улаан-Үдын Октябрьска райгүйсэдкомой культурын таһагые даагша.

ОКТЯБРЬДА ЗОРЮУЛАГДАНА

Октябриин хубисхалай ойдо зорюулагдаһан кинолектори мяха-консервын комбинадай соёлой байшанда эмхидхэгдэбэ. Агуу хубисхалые харуулһан, В. И. Ленинэй болон бусад революционернүүдэй ажал ябуулга тухай уран һайханай фильм ба киножурналнууд харагшадта дурадхагдаа. Киногой эхилхын урда лекци уншагдана.

Манай корр.

Олондо һайшаагдана

Захааминай соёлшод һонирхолтой концертнүүдые харуулдаг болоо. «Кристалл» гэжэ агитбригада һүүлэй үедэ аймагай ажалшадта шэнэ дуу болон хатарнуудые дурадхаһан байна. Энэ артистнарай бэлигээр Улаан-Үдын телестуди ехэтэ һонирхожо, республикынгаа ажалшадай урда наадахыень уриба.

Мүнөө Захааминда РСФСР-эй габьяата артист Ким Базарсадаев гастрольдо ябана. Харин Х. Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын театр аймагай тосхонуудаар зүжэгүүдые харуулна. **Т. ЛИХАЧЕВА.**

АГИТБРИГАДА—АЖАЛШАДТА

Бага-Куналейн соёлой байшангай дэргэдэхи агитбригада (Николай Гребнев хүтэлбэрилэгшэтэй) ехэ эдэбхитэйгээр хүдэлнэ. Һүүлэй үдэрнүүдтэ «Победа» колхозой таряашад, малшадта концертнүүдые харуулһан байна. Мүнөө хүршэ ажахынуудай ажалшадта дуу, хатараа «айлшалуулна».

В. ПАВЛОВ.

УЛААН-УДЭ. Ленинэй гудамжа. Д. ДАМБАЕВАЙ фото.

Футбол

ДАХИНАА ҺЭЛГЭСЭЛДЭБЭ

Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зонодо наададаг футболистнууд уулзалгынгаа түгэсэхэ тээшээ дүтэлхэ бүри улам эршэтэйгээр туладдажа эхилбэ. Сентябриин 26-най үдэр үнгэргэгдэһэн уулзалгын дүн хаража үзэхэдэ, иимэ тобшолол хэхээр байна. Жэшээнь, энэ нааданай урда тээ түрүүшын хоёр һуури эзэлээд ябаһан Хабаровскын СКА, Свердловскын «Уралмаш» команданууд дахинаа һууринуудаа һэлгэсэлдэхэ баатай болобо.

Хабаровскын футболистнууд энэ үдэр Ижевскын «Зенидэй» стадион дээрэ наадахадаа, талмайн эзэдтэ 1:0 тоотойгоор шүүгдэхэдээ, нэгэ һуури гэдэргээ сухариба ха юм. Харин Свердловскын команда өөрынгөө стадион дээрэ Владивостогой «Луч» командые 1:0 тоотойгоор шүүгээ. Тиигэжэ эдэнэр нэгэл очкогоор уридлахадаа, түрүү һууридаа бусажа ерэбэ бшуу.

Мүнөөдэр гурбадахи һуури эзэлээд ябаһан Благовещенскын «Амур» Уфагай «Строитель» командада айлшалжан байгаа. Тиин талмайн эзэд эдэнэрээ 2:1 тоотойгоор шүүгдэжэ табиба. Урда наадануудта гэхэ гү, али зүүгаар уулзалгаһаа оройдоо дүрбэн очко абаһан Барнаулай «Динамо» ээлжээтэ наадаяа өөрынгөө стадион дээрэ Омскын «Иртыш» командатай үнгэргөө. Талмайн эзэд айлшадаа 3:1 тоотойгоор шүүхэдээ, нэгэ һуури урагшаа дабшаба.

Новосибирскын «Чкаловец» Нижний Тагилай «Уралец» командые 3:0 тоотойгоор илажа гарахадаа, шухала хоёр очко өөртөө бэшүүлбэ. Энэ үдэр наадаһан манай «Сэлэнгын» футболистнууд «Энергия» командатай тэнсэнгүй, шүүгээ һаа гү? Хэды һуури урагшаа дабшаха аргатай байһан... Мүн энэ үдэр Эрхүүгэй футболистнууд Ангарскын «Ангарае» 1:0 тоотойгоор шүүһэн, Шэтын «Локомотив» Красноярскын «Автомобилист», Томскын «Торпедо» Тюмениин «Нефтяник» команданууд (0:0, 4:4)) тэнсэһэн байба.

Үглөөдэр манай «Сэлэнгэ» команда гушадахи наадаяа Улаан-Үдын авиазаводой стадион дээрэ наадахань. Красноярскын «Автомобилист» манайда айлшалха. Наадан үдэшын 5 часһаа эхилхэ.

Уншагшадай анхаралда мүнөөдэрэй байдалаар мүрысөөнэй таблица толилогдобо.

Команданууд	Наадаа	Шүүгээ	Тэнсээ	Шүүгдээ	Бүмбэгэ	Очко
«Уралмаш» Сверд.	29	19	4	6	59:21	42
СКА Хабаровск	28	17	7	4	49:19	41
«Амур» Благовещ.	29	13	10	6	35:26	36
«Динамо» Барнаул	29	13	10	6	37:30	36
«Луч» Владивосток	29	12	10	7	43:29	34
«Чкаловец» Новос.	29	12	10	7	34:24	34
«Энергия» Братск	29	12	6	11	33:30	30
«Уралец» Нижний Таг.	28	10	10	8	25:28	30
«Сэлэнгэ» У-Үдэ	29	10	9	10	38:41	29
«Зенит» Ижевск	28	11	5	12	28:27	27
«Ангара» Ангарск	29	10	7	12	23:35	27
«Звезда» Эрхүү	29	9	8	12	46:46	26
«Нефтяник» Тюмень	28	10	6	12	39:43	26
«Автомобилист» Кр.	29	8	9	12	34:30	25
«Строитель» Уфа	29	9	3	17	30:46	21
«Торпедо» Томск	29	6	7	16	22:48	19
«Иртыш» Омск	29	4	9	16	26:49	17
«Локомотив» Шэтэ	27	4	8	15	16:48	16

ЗҮГ ТОДОРХОЙЛНО

Зүг шэгээ зүбөөр тодорхойлхо заншалта мүрысөөн граждан дайнай герой Сергей Лазогой нэрэмжэтэ кубогта хүртэхын түлөө Шэтэ хотодо үнгэргэгдэһэн байна. Мүрысөөндэ Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй 14 городуудай, тэрэ тоодо манай Улаан-Үдэ хотын команда хабаадалсаһан байгаа.

Мүрысөөндэ хабаадаһан Улаан-Үдын 50-дахи дунда һургуулиин һурагша Юрий Овчинников хоёрдохи һуури эзэлээ.

Улаан-Үдэ хотын түрүү һуури эзэлхын түлөө «Алтан намар» гэһэн нэрэтэй иимэ мүрысөөн октябриин 15—16-да Дээдэ-Онгостойдо үнгэргэгдэхэ юм.

ТОБШОХОНООР

▽ ДҮРЭ БУЛЯАЛДАЛГЫН барилдаагаар «Буревестник» бүлгэмэй Буряадай областной соведэй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн һаяхан боложо дүүрэбэ.

Буряадай багшанарай институдай барилдаашад командаараа илаһан байна.

Хубиин түрүү һуури эзэлэлгэдэ В. Ринчинов, Б. Гулгенов, В. Абушеев Н. Бураев, В. Ломпоев, М. Елбаскин, А. Соковиков, В. Шмаков болон бусад илажа гараа. «Буревестник» бүлгэмэй Россин соведэй Карачаево-Черкесск хотодо болохо түтэсхэлэй нааданда эдэнэр ошохо юм.

▽ ФИЗКУЛЬТУРА болон спортын городской комитедэй кубогта хүртэхын түлөө баскетболоор мүрысөөн Улаан-Үдэ хотодохи Спортын байшан соо боложо байна. Эхэнэрнүүдэй зурган, эрэшүүлэй табан команда энээндэ хабаадана.

▽ ЭДИРШҮҮЛЭЙ дунда дүрэ буляалдалгын барилдаагаар РСФСР-эй чемпионат Туапсе хотодо нээгдэбэ. Б. Будаев, Ю. Дугаров, Н. Бураев, С. Галсанов, М. Елбаскин, Ю. Жалсараев республикынгаа нэрэ хүндые хамгаалхаяа ошоо.

▽ КЛУБАЙ командануудай дунда футболоор республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөнэй хоёрдохи дүхэригэй һүүлшын нааданууд боложо байна.

Локомотив-вагон заһабарилгын заводой спортын клубай футболистнууд прибор бүтээлгын заводой командатай уулзахадаа, 4:0 тоотойгоор шүүбэ. Локомотивна депогой түлөөлэгшэд «Забайкалецта» 1:2 тоотойгоор булигдаа. «Электромашина» команда һүүлэй хоёр нааданда прибор бүтээгшэдтэ — 0:2, «Стекольщигто» 0:1 тоотойгоор шүүгдөө.

Тиигэжэ республикын чемпионадта оройдоол нэгэ уулзалга үлөө: ЛВРЗ-гэй болон «Забайкалецай» спортын клубууд наадаха.

Гэбэшье «Забайкалец» бэшэндээ хүсэгдэхэеэ болёо хэбэртэй. Ушарынь гэхэдэ, эдэнэр 35 очкотой болонхой. Ворота руугаа алдаһан ба сохижо оруулһан бүмбэгынгөө тоогоор тэдэ мүн лэ һайн. ЛВРЗ-гэйхид 33 очкотой. Харин тиихэдэ локомотивна депогой футболистнууд бүхы наадаяа дүүргэээ — эдэнэр 34 очкотой юм. Эдэ гурбан команда бэшэнһээ холо урагшаа гаранхай.

Мяха-консервын комбинадай «Пищевик» 22 очкотойгоор — дүрбэдэхи. «Сэлэнгын» бэлэдхэлэй бүлэг табадахи һууринуудые эзэлнэ.

Эдэ командануудай эдир футболистнуудай хоорондо шанга тэмсэл үргэлжэлһөөр. Локомотив-вагон заһабарилгын заводой эдиршүүл «Текстильщигые» — 4:2, «Забайкалец» «Электромашиные» — 6:0, «Сэлэнгын» бэлэдхэлэй бүлэг Закаменскын «Металлургые» —4:2, локомотивна депогой эдир футболистнууд «Сэлэнгые» 3:1 тоотойгоор шүүһэн байна. Локомотивна депогой эдиршүүлэй команда 19 нааданай һүүлээр 34 очкотой болоод, түрүүлжэ ябана. Тэдэ «Пищевигтэй» наадаха. ЛВРЗ-гэй түлөөлэгшэд хоёр наада дутуу үнгэргэһэншье һаа, 30 очкотой болонхой. «Забайкалец», «Пищевик», «Стекольщик» команданууд удаадахи һууринуудта гараха аргатай юм.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

ЗЭМЭЕЭ АМСАБА

В. Мартынов В. Шарипов хоёр Шмидтын гудамжаар ябаһан В. Р. Власовые байлгажа, хубсаһа хунарынь тайлажа, гарайнь час мулталжа абахань багадаад, нюдэ нюургүй сохижо, газарта унатаагаад, дэбһэжэ ороо. Архиин мангартай арьяатан мэтэ болошоһон эдэ хоёр Власовай самсыень, галстугынь, гуталынь тайлажа абаад тэрьедэшоо.

Архи уухадаа арсалан шэнги дорюун, элүүр байхадаа эшэгэн тэхэһээ айха шадалтай эдэ хоёр тонуул хэжэ олоһон час, пиджагые Сэлэнгэ мүрэн соо хаяжархиһан байба. Эдэ хүйхэрнүүд хаана хүдэлдэг хүнүүд бэ, юундэ хүниие зоргоороо сохижо, тонуул хэнэб гэжэ һонирхоно ёһотойт. Хара тонуулшадан сүлөөдэ удаан ябажа үрдеэгүй байтар, милициин хүдэлмэрилэгшэд тэдэниие барижа түрмэдэ һуулгаба.

Мартынов гэгшэнь Буряадай барилгын управлениин 5-дахи СМУ-да хүдэлөө боложо байһан. Архи ууже, ажалдаа гарахагүйнь багадаад, тэлэрүүлгын газарта хонодог болоходонь, тэрэниие хүдэлмэриһөөнь намнаһан юм. Байгша оной март һараһаа Мартынов хаанашье хүдэлөөгүй. Үйлсөөр зайгуултажа уһан «тулам» болошотороо архидадаг байба. Энээнһээ урда хулиган ябадал гаргаһанайнгаа түлөө түрмөөр ябажа ерэһэн намтартай.

Харин тэрэнэй үрөөһэн бөөрэ Шариповынь судна бүтээлгын заводто хүдэлжэ байһанаа «хара уһанайнгаа» түлөө тэндэһээ намнуулһан хүн.

Гэмтэ ябадал гаргаһанайнгаа түлөө Мартынов, Шарипов гэгшэд удаан сагта эрхэеэ хаһагдаба.

К. ВЛАСОВ,
Советскэ районой арадай сүүдэй түрүүлэгшэ.

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО — ХИЛЫН СААНАҺАА

ПРАГА

СЭВ-эй комиссиин заседани

ТАСС

Хүнгэн промышленностиин талаар СЭВ-эй саг үргэлжын комиссиин заседани эндэ болобо.

СЭВ-тэ хабаатай оронуудай делегацинууд, «Интертекстильмаш», «Интерхимволокно» гэжэ уласхоорондын нэгэдэлнүүдэй түлөөлэгшэд, Вьетнамай Социалис Республикын түлөөлэгшэд адаглагшад боложо, тэрээндэ хабаадаһан байна. Социалис экономическа харилсаае саашадань хүгжөөхэ, оронуудай хоорондохи холбоо барисаае гүнзэгырүүлхэ асуудалнуудые комисси хаража үзөө.

СЭВ-тэ хабаатай оронуудай гуталай промышленностиие түүхэй эдээр хангалгын харилсаа холбоо тогтоохо дурадхалнууд һайшаагдаһан, бүд нэхэлгын ба трикотажна промышленностьда шухала хэрэгтэй элдэб янзын түхеэрэлгэнүүдые үргэнөөр бүтээхэ хараа түсэбүүд зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

Комиссиин заседани хани барисаанай, үгэеэ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрбэ.

ГАВАНА

Революциие хамгаалха комитедүүдэй 16 жэлэй ой

ТАСС

4 миллион 800 мянга гаран хүниие зэргэнүүдтээ нэгэдүүлдэг ороной ниитын эгээл ехэ эмхи — революциие хамгаалха комитедүүдэй (КЗР) эмхидхэгдэн байгуулагдаһаар 16 жэлэй ойе Кубын арад сентябриин 28-да тэмдэглэбэ. Дотоодын ба гадаадын хархис дайсанай харата муухай ябуулгануудһаа, һүйдхэлтэ хэрэгүүдһээ тэрэниие сахин хамгаалхын тула революциин илаһанай һүүлхэнээр энэ эмхи байгуулагдаа һэн. Түрүүшын үдэрһөө тэрэ Кубын арадай урда табигдаһан гол шухала бүхы асуудалнуудые шиидхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадаһан байгаа.

Арадай засагай түрүүшын жэлнүүдтэ КЗР-эй гэшүүд оронойнгоо бэеэ хамгаалха хүсые бэхижүүлхэ, контрреволюционно хүсэнүүдэй һүйдхэлтэ ябуулгануудые сараха, ниитын гурим журам хамгаалха зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэһэн байна.

Он жэлэй үнгэрхэ тудам комитедүүдэй зорилгонууд хубилжа, нилээд үргэдхэгдэһэн байха юм.

БРЮССЕЛЬ

Бельгиин коммунистнуудай программа

ТАСС

Бельгиин Коммунис парти коммунальна һунгалтада бэлдэхэдээ, ажалай ба дэбжэлтын бүхы хүсэнүүдые нэгэдүүлхын түлөө, монополинуудай политика буруушаан, ажалшадые хүдэлмэреэр, эдеэ хоолой зүйлнүүдээр, эдлэл хэрэгсэлнүүдээр һайса хангахын түлөө тэмсэнэ гэжэ КПБ-гэй түрүүлэгшэ Луи Ван Гейт пресс-конференци дээрэ мэдүүлээ. Ажалшадые хүдэлмэриһөөнь гаргадаг, гэгээрэлдэ, элүүрые хамгаалгада, ниитын транспортдо, гэр байрын барилгада мүнгэ һомологые хороодог правительствын экономическа политикые эрид буруушаажа байһанаа элирхэйлэн мэдүүлбэ.

Орон дотороо политическэ ехэ хубилалтануудые хэхын тула түрүү үзэлтэй хүсэнүүдэй холбоое байгуулха талаар Компарти ехэ хүсэлэл оролдолго гаргана гэжэ Ван Гейт хэлээ.

БЕЙРУТ

Хархис хүсэнүүдэй харата ябуулганууд

ТАСС

Орон доторхи байдал гуримшуулгада хоро хүргэхын тула Ливанай хархис христиан хүсэнүүд харата муухай ябуулгануудаа үргэлжэлүүлжэ байнхай. Палестинын эсэргүүсэлтын хүдэлөөнэй хүтэлбэрилэгшэдэй буудалдаа зогсоохо тухай шиидхэбэри нэгэ талаһаа абаашье һаань, хархис этэгээдүүд сэрэгэй ябуулгануудаа зогсоогоогүй байһаар. Энээнһээ уламжалан, бүхы фронтнууд дээрэ байлдаанууд болоно.

Эдэнэр национальна мувейн оршон тойронхи газарые буудаба. Тиигэжэ Ливанай президент И. Саркисай, Палестиные сүлөөлхэ эмхиин гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ Я. Арафадай хоорондохи уулзалгада һаад тойбо татаба.

Ливандахи байдалые гуримшуулхын тула Сириин сэрэгүүдые ороной газар дайда дээрэһээ бүхыдэнь гаргаха шухала гэжэ түрүү үзэлтэй социалис партиин хүтэлбэрилэгшэ К. Джумблат «Аль-Анвар» газетын корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө тэмдэглэһэн байна.

БОНН

ФРГ: һунгалтын болотор хэдэн хоног үлэбэ

ТАСС

Бундестагай шэнэ бүридэл октябриин 3-да һунгагдажа дүүрэхэ байна. Мүнөө ФРГ-дэ һунгалтада үргэнөөр бэлэдхэл хэгдэнэ. ФРГ-гэй правительствын хүтэлбэрилэгшэд, коалиционно ба оппозиционно партиин хүтэлбэрилэгшэд тэрэнэй һүүлшын шатада эдэбхитэйгээр хабаадана.

1969 онһоо хойшо Бонндохи правительство социал-демокрадуудай ба сүлөөтэ демокрадуудай нэгэдэлһээ бүридэдэг юм.

Гадаадын политикын асуудалнууд һунгалтын урда тээхи ажал ябуулгада гол һуури эзэлһэн байна. Социалис оронуудтай ФРГ-гэй харилсаан Европодохи шахардуу байдал һуларуулха, аюулгүй байдал хангаха тухай асуудал олоной анхарал татана.

Социал-демокрадууд ба сүлөөтэ демокрадууд Баруун Германиин мүнөөнэй правительствын толгойлогшо Гельмут Шмидтые канцлерай тушаалда кандидадаар дэбжүүлээ.

Оппозициин хүтэлбэрилэгшэд энэ һунгалтын үедэ засагаа гартаа абаха гэһэн зорилго табиһан байна.

ДАМАСК

Дамаснда болоһон тулалдаан

ТАСС

Буу зэбсэгтэй бүлэг хүнүүд сентябриин 26-да Сириин ниислэл хотын түбтэхи «Семирамис» гэжэ гостиницые эзэмдээд, эндэ байһан 200 шахуу хүниие барисаанай болгожо абаһан байна.

Энэ һүйдхэлтэ хэрэгэй болоһон районие сэрэгэй частьнууд, аюулгүйе сахиха хүсэнүүдэй отрядууд хүреэлбэ. Оборонын министр М. Тлас, дотоодын хэрэгүүдэй министр А. Даббаг гэгшэд барисаанай хүнүүдые сүлөөлхэ ябуулгые хүтэлбэрилөө.

Буудалдаанай болохо үедэ хоёр һүйдхэлшэд алуулһан, бусад гурбаниинь баригдажа тушаагдаһан, барисаанай хэдэн хүн алуулһан, шархатуулагдаһан, бэшэниинь сүлөөлэгдэһэн байна.

Гүрэнэй аюулгүйе сахидаг дээдын сүүдэй шиидхэбэреэр баригдаһан һүйдхэлшэд саазалагдаа.

ПЕКИН

Хитадта ядерна тэһэлэлгэ хэгдэбэ

ТАСС

Ядерна шэнэ тэһэлэлгэ сентябриин 26-да Хитадта хэгдэбэ. Тэрэнэй ямар хүсэтэй байһан тухай мэдээсэгдэнэгүй.

ТОКИО. (ТАСС). Хитадай ядерна тэһэлэлгэ сентябриин 26-да хэһэнтэйнь дашарамдуулан, радиоактивностиин хэмжээе адаглан хинахые Японой правительство шиидхэбэ. Киодо Цусин агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, 6 мянга болон 12 мянган метртэ агаарһаа туршалта абтаха, газарай хүрьһэ ба бороогой уһа шэнжэлжэ үзэхэ байна.

Хитадта ядерна тэһэлэлгын хэгдэхэдэ, Японой дэбисхэр дээгүүр радио активность хэдэн зуутаад дахин ехэ болодог байна. Энэнь ороной хүн зоной һанаа зобооно.

США-гай «Форд мотор» гэжэ концерндэ хабаатай хэдэн арбаад предприяти зогсоогдобо. Ороной 22 штадай 170 мянган ажалшад буһалгаа соносхоо. Ажаллаха арга боломжыень һайжаруулха, салин хүлһыень, пенсиин хэмжээе дээшэлүүлхэ эрилтэ табина.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Дирборнын автомобиль бүтээгшэд буһалгаална. ЮПИ—ТАСС-ай телефото.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Байгалые аршалан хамгаалхын түлөө»—түрүү бэшэг. Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэл. «Социалис мүрысөөнэй ябаса»—суглуулбари. Арадай хинагшадай ба «Правда Бурятии» газетын рейдэй материалнууд.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Партийна комитедүүдэй пленумүүд дээрэ» — суглуулбари. «Түрэл орон доторнай»—суглуулбари. Харанхын комбикормын үйлэдбэри—ашаглалгада үгтэхэеэ байһан объект. «Захил хэгшын ба захил бүтээгшын хүдэлмэри»—Г. Клепиковэй статья. Хэблэлэй шэнжэлэл.

Гурбадахи хуудаһанда. Түби дэлхэйн һонин. **Дүрбэдэхи хуудаһанда.** Спортын шэнэ һонин.

САГАЙ УЛАРИЛ

Нэгэ сэлмэжэ, нэгэ бүрхэжэ байха. Хойто аймагуудаар ба Байгал шадар зарим нютагуудта бороо орохо. Баруун тээһээ секундын 5—10 метр хүсэтэйгөөр һалхилха. 13—18 градус дулаан байха.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 11.45—«Горнистнууд, харюусагты!» 12.30 — Камерна концерт. 13.00 — Үхибүүдэй фильм. «Мальчишки — народ хороший!» — телевизионно уран һайханай фильм. 14.00 — Шэнэ һонин. 14 10—Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. «Спартак» (М) — «ЦСКА» (2-дохи ба 3-дахи үенүүд). 15.25—Уласхоорондын конкурсын лауреат Ю. Вострелов (баян). 15.45 — «Далаад онуудай Америкэ». «Ворота на юг». 7-дохи фильм. 16.20 — «Впереди день» — кинофильм 17.50 — Забһарлалга. 18.00 — «Время». 18.30 — «Жарки» гэжэ дуунай ба хатарай ансамблиин концерт.

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Факел — залуушуулда зорюулагдаһан программа. 19.40 — «КПСС-эй XXV съезд» гэһэн циклһээ (буряадаар). 20.00 — Хүдөө ажахыда эрдэм наука ба түрүү дүй дүршэл. 20.30 — Телевизионно һонин.

«Орбита». 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15— Забһарлалга 21.25 — «Впереди день» — кинофильм. 22.55 — «Далаад онуудай Америкэ», «Ворота на юг». 7-дохи фильм. 23.30 — «Дэлхэйн арадуудай уран зохёол». 24.00 — «Время». 00.30— Футболоор УЕФА-гай кубок абахын түлөө. «Динамо» (М) — «АЕК» (Афины).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.30 — Үхибүүдтэ зорюулагдаһан мультфильмнүүдэй программа.

«Орбита». 19.00 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат «Спартак» (М) — «ЦСКА».

 Типография управления по делам издательств полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н 02457. Заказ №